

Viegerslóból

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra . . . I kor. Egy hóra . I kor. 50 Hfl.
Negyedévre . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
MEGEDŐS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 48. szám.

A debreceni kórház.

Akiknek alkalmuk volt végighallgatni a kórházi bizottság legutóbbi ülésében elhangzott felszólalásokat, mély megdöbbenéssel fogadták azokat a leleplezés számba menő őszinte vallomásokat, amelyek kellőképpen jellemzik a kórházban uralkodó állapotokat.

Hogy a debreceni kórház közel sem jár a mintaszerűséghez, ez régi dolog s mindenki előtt tudott tény, de hogy e tekintetben nemhogy javultak volna a viszonyok, hanem ellenkezőleg, e téren még csak nagyobb a visszaesés, azt a legtávolabbról sem mertük feltételezni.

A szakbizottság ülésének lefolyása azután teljesen megvilágította a helyzetet s kórházunk állapotait kellő világításba helyezte.

Az egyik osztályvezető orvos: dr. Csikos Sándor nem átalotta egész őszintén kijelenteni, hogy a kórházi ápoltak nagy része, amint a lábadozók soraiba kerülnek, valósággal éheznek.

— Éheztetni vagyunk kénytelenek őket, — hogy az élelmezésnél megtalálja a város a maga számításait.

A mai korban, mikor közegészségügyi és a humanizmus jelszavaitól hangos

a levegő, mikor e téren számtalan új és modern intézmény alakul, hogy megjavítsa a mai degenerált emberanyagot, melyen hatalmas eret vágott a kivándorlás, egy régi intézményünk ilyen sajnálatos körülmények közé jutott, nem a maga hibájából, hanem az orvosi kar direktíváitól távol eső okokból kifolyólag.

Mert az orvosi kart nem lehet hibáztatni. Azok a derék tudósok egyebet sem tesznek, csak sürgetnek. Sürgetik a kórház helyiségének kibővítését, az orvosi létszám szaporítását, a napi ellátási költség összegének felemelését.

E mellett pedig odafenn a minisztériumban eddig folyton halogattak mindent. A nagy nemzeti küzdelem mellett a jogos panaszoknak nem volt foganata. A kórház költségvetését folyton redukálták, a város felterjesztéseinek majd ezt, majd azt kifogásolták.

Most derült ki, hogy a sebészeti osztályon a műtétekhez felhasznált alkoholt, — amelyen nem lehet spórolni — nemcsak nem kapta adómentesen a kórház, de mérsékelten leszállított árban sem. Mert az államnak szüksége van jövedelmi forrásainak kihasználására, még akkor is, ha ezt a beteg társadalom vérén, husán szerzi is meg.

A debreceni kórházban 35 ágyon 75

beteg fekszik stb., ilyen és ehhez hasonló adatok kerültek napfényre akkor, mikor az egyik osztályvezető orvos azzal vádoltatta meg, hogy nem takarékoskodik eléggé.

Hát ez így volt, de a jövőben nem lehet így. A város vezetőségében meg van a jóindulat a bajok orvoslására, az új kormány kellőképpen való informálására.

Sok szépet, korszakost alkotott az utóbbi időben városi parlamentünk, melynek vezérkara nem hiában kilincselte az új kormányt.

Most már hozzá kell fogni a debreceni közkórháznak modern, mintaszerű intézménnyé való fejlesztéséhez is. Nemcsak a szenvedő emberiség jóvolta kívánja ezt, hanem egy sokkalta fontosabb, korszakos városi érdek: a debreceni egyetem érdeke is.

Mert ilyen kórházi állapotok mellett hogy lehet elképzelni orvosi fakultást?!

Itt tehát a tizenkettedik órája annak, hogy a város áldozatkészsége felkarolja egyik mostohagyermekének, a debreceni közkórháznak a sorsát is.

Minden elképzelhető el kell követnünk ez irányban s már most gondolnunk kell arra, hogy nagyobb alkotásaink most folyó munkálatainak befejezése után, legelső teendőnk legyen a debreceni közkórház mintaszerű átalakítása és berendezése.

Új Pán.

Én a kikelet gyermeke voltam.
Piros, tavaszi ünnepeken
Sokat táncoltam és daloltam.

Nap járt előttem, nap megettem,
Ragyogó erdőn kóboroltam
És a halott Pánt költöttem.

Opdós, esti kék homályban
Egy redves, ócska cser tövében
A Pán holt sípját megtaláltam.

És beletujtam, Fújtam, daloltam
Ifjú dalát az isteneknek —
Én a kikelet gyermeke voltam.

Dalolt a nappal és az éjjel,
Tele volt minden nimfacsókkal,
Driádkacajjal, dallal, zenével.

S dalolt a föld, az ég, a felhő,
Jött Vágyisten, dalolt, mosolygott
És kivirult az örömerdő.

S az úton jött egy lány élembe,
Szűz rózsapár nyílt az ajkán
S fekete tűz volt a szemébe.

Jött, kacagott a nagy tavaszba,
S rám nézett — összetört a sípom
És belevesztett a harasziba.

MEZEY SÁNDOR.

A bolond.

I.

Épen menni akartam hazulról, mikor a férfi belépett a kis szalonba. Az asszony minden további gondolkodás nélkül levette a kalapját:

— Jó, hogy jön Kálmán — szólt vidáman. — El akartam szökni hazulról, de most már maradok. Fájt az egyedüllét . . . Bántott . . . De most már nem megyek . . . Jó?! Akarja?!

Azzal az ideges szórakozottsággal, tetetett vidámsággal mondta Bánhidyné mindezeket, amelyekkel már annyiszor felzaklatta a Tarján Kálmán lelkét. A férfi szívet bántotta ez a pajtáskodó hang, mely csak barátságot ígért, semmi egyebet.

Tarján csöndesen bölintott a fejével. Az asszony pedig ledobta magáról könnyű felöltőjét.

— Na jöjjön beljebb Kálmán, — szólt — s kézen fogva a férfit, átvezette a másik szobába. Amolyan kis barátságos női fé-

szek volt ez, a világos kék tapétákon fantasztikus nagy fehér virágokkal. És csupa fehérség volt minden és kékség . . .

— Csak egy percig legyen türelemmel, — folytatta az asszony — s becsengette a szobaleányt . . .

Tarján fürkészőleg tekintett végig a kis ismerős szobában . . . Minden úgy volt ott, mint régen. Csak az íróasztalka felett függött egy újabb kép. Egy életnagyságúra festett férfi fej, szabályosan kerek plüss keretben. . . A Bánhidy arcképe.

Az asszony rövid idő múlva visszatért, kényelmes, otthonias öltözékben.

— Így jó, — mondta. — Csakhogy eljött végre, Tarján! . . . Most itthon maradok egész délután. Én jobban is szeretek itthon lenni.

Vidáman, mosolyogva beszélt, de azután elkomorodott, mikor hozzátette:

— Csak ne lennék mindig egyedül. Olyan nagyon egyedül.

Szinte önkénytelenül röppent oda a tekintete az íróasztal felett függő arcképre. . . Gyöngye, alig észrevehető sóhaj szállott el kebléből . . . A másik pillanatban már mosolygott:

— De hát hagyjuk ezt. Olyan régen volt nálunk Kálmán?! . . . Hol, merre járt?!

Blériót sapkák

már 1 koronától kezdve, ugyszintén mindennemű uri-, divat-, diszmű- és játékáru cikkek minden versenyt felülmuló árakban kaphatók **

Fisch Testvérek Utóda

Bazárban

Főtér 40. sz. (Hungáriával szemben.)

Ma nyílt meg

Gosi Miklós gyermekjáték, sport, diszmű, pipere és utazási cikkek üzlete Piacz-u. 32. (volt Szedlák-ház.)

A képviselőház ülése.

A polgári perrendtartás.

A képviselőház ma déli tizenkét órakor formális ülést tartott, amelynek napirendjén a következő ülések napirendjének megállapítása és interpellációk voltak. Jóval az ülések megnyitása előtt élénk élet indult meg a folyosón. Nagy udvara volt Székely Ferenc igazságügyminiszternek, aki összes államtitkáiraival és a polgári perrendtartás referenseivel jelent meg.

Az ülések iránt két irányban nyilvánult meg az érdeklődés. Az igazságügyi bizottság ma terjesztette be a polgári perrendtartásról szóló jelentését, amelynek tárgyalását a következő ülések napirendjére tűzték ki. Másrészt interpellációt vártak a készíttetésekre és a bankszabadság meghosszabbításáról folyó tárgyalásokról, illetve a két kormány megállapodásáról. Erre a zinterpellációra vártak a kormány válaszára, amelyről úgy gondolták, hogy a végső eredmények publikálása lesz.

Már az ülések előtt nyilvánvaló lett azonban, hogy a Bécsbe kiküldött szakreferensek, akik tegnap egész nap tárgyaltak az osztrákokkal, nem fejezték be munkájukat, s — mint Bécsből jelentik — ma délelőtt folytatták tanácskozásukat. Ilyen körülmények között nem valószínű, hogy a ma délutánra hirdett minisztertanács után közzéteszik a megegyezést, még kevésbé történhetik a képviselőházban publikáció.

Az üléseken Berzeviczy Albert elnökölt. A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnöki előterjesztések következnek. A beérkezett iratok között van Budapest székesfőváros fölterjesztése a szerbiai határ megnyitásáról. Több felirat érkezett a Házhöz a választójogról is.

Plósz az igazságügyi bizottság nevében betérjeszti az igazságügyi bizottság jelentését a polgári perrendtartás törvényjavaslatáról. A ház lakosai éljenze közben indítványozza a javaslat szétosztását és tárgyalásra tűzését.

A bizottság jelentését Erdély Sándor elnök, Plósz Sándor előadó irták alá. A jelentés részletesen felsorolja a módosításokat, a

melyeket az igazságügyi bizottság eszközölt. Megváltoztatta a bizottság többek között a könyvkiadási illetékességet s e tekintetben a bizottság a kereskedőkkel szemben már előnyösebb álláspontot helyezett, mint maga a javaslat. Az ügyvédi képviselőtestületében több módosítást fogadott el a bizottság a javaslattal szemben az ügyvédek javára. Így a járásbírókhoz az ügyvédi képviselőtestület értékhatárát leszállította; a váltópereknel fentartotta az ügyvédek képviselőtestületét, ugyancsak a váltópereknel. Külön kiemeli a jelentés azokat az előnyöket, amelyek a javaslat által szervezett decentralizációból származnak a közönségre. Megemlíti a jelentés a szaktanácsok megszüntetését, a tárgyalások elhalasztatóságát, a tárgyalásokra gyorsírók berendezését és azt, hogy koronán aluli ügyekben nincs felelősség helye.

Az elnök indítványozza, hogy a Ház legközelebbi ülését 16-án tartsa meg, s annak napirendjére helyi érdekű vasutügyekről szóló jelentések (26 darab) és a polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslat tűzessék ki.

Ugron Gábor támadja a kormányt, hogy miért napotlatja el folyton a Ház s miért nem megkezdik a költségvetés tárgyalását, holott már két éve csak indemnitivel dolgoznak a kormányok. Önök munkát ígértek az országban, többségük meg van, miért nem dolgoznak és miért érik be a dicsekvéssel?

Hieronymi Károly felel a kormány nevében. Kijelenti, hogy nem a kormánypart hibás abban, ha a delegáció csak most tárgyalhatja a 1910-es költségvetést és abban sem, ha az ország eddig folytonos ex-lex-ben volt. A kormány kellő időben előterjesztette a költségvetést és az ellenében mulik, hogy abból kellő időben törvény legyen.

A többség elfogadta az elnök napirendi indítványát. Az interpellációk elmaradtak s ezzel az ülések véget ért.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Azzal fesztelenül felkuperodott az alacsony kerevetre . . . Kéjes lustasággal karolta feje alá a selyem párnákat. Formás, apró lábait árulólággal kandikáltak elő a ruhafodrok alól. Ügyet sem vetett rá.

— Nagyon jó, hogy eljött . . . Mondjon valami jó újságot . . .

Tarján csak nézte az asszonyt, szomorú nézéssel s úgy válaszolt:

— Külföldön kószáltam, a hollandi vizeken . . . Öt hónap óta semmit sem tudok az itthon történetéről . . . Tegnap érkeztem. És a férje, Elza?! Nincs itthon?!

Az asszony elkomolyodott s keblére szoritotta a kezét. Látszott, hogy ez a kérdés a lelkéig hatott. Fájt.

— Négy nappal ezelőtt irtam neki . . . Bécsben van a versenyeken . . . Ma olvastam nevét a győztesek közt . . . Nem akarta, hogy vele menjek . . . Kedden irtam neki . . .

Elhallgatott. Elmélázott, most csak a szomorú gondolatainak élt, mereven tekintett maga elé.

Tarján csak nézte a vergődő asszonyt. Némán, szótlánul . . .

Bánhidyné újra megszólalt. Halkan, inkább csak úgy sóhajtásképpen mondta:

— Ma vasárnap van . . . És nem válaszolt . . .

Tarján beszélni akart . . . Vigasztalni akarta az asszonyt, hogy a sportszenvédelmi mennyire lekötve tudja tartani a férfiakat . . .

És bosszankodott magában, hogy nem talál szavakat . . . Kinos csönd szállott rá a szobában mindenkire . . . Az asztalon álló virágtartó rózsacsokráknak rothadó szárai a hervadás átható illatát terjesztették magok körül . . . A virágtartó alatt egy kis vad méhecske küzködött az elmulással. Fáradt szárnyai már nem bírták a röplést.

Tarján csak azt a kis vívódó állatocskát nézte s arra gondolt, hogy csupa küzködés az élet, csupa lelkivívódás . . . Majd odatolta székét, közel a kerevethez s megfogta az asszony kezét . . . Érezte pedig a keskeny ujak göresös szorítását, majd a hullámos szőke haj közelségét, amint Bánhidyné odahajította fejét . . . És még mást is, hulló könnycseppeket a kezefején, szinte égető meleg-ségüket.

— Nem kellek már neki, Kálmán — feldoklotta az asszony . . . — És úgy érzem, hogy az örületbe kerget az a sok keserűség, ami előnti a szívemet.

Tarján már akkor ott ült a kereveten az asszony mellett . . . Villogó szemekkel nézte annak fedetlenül hagyott hófehér, bársonyos nyakát, a közelségben arcán érezte az asszony kipirult arcának lángoló tüzeit.

Az emberben élő állat vadul sikoltotta a lelkében: Óleld meg, csókold le panaszkodó ajkát! . . . Itt az alkalom! . . . A kísértés hangja a füleiben csengett: Most végre a tiéd lehet! . . . Hát legyen is a tiéd! . . .

Debreczen a múlt hóban.

(Szakjelentések. — A házbéradó ügyben beadott felelősségek. — Piszkos szódavizes és ebesi üvegek. — A közkórház állapota.)

Debreczen város közigazgatási bizottsága tegnap délután ülést tartott Domahidy Elemér főispán elnöke alatt, melyen több felszólalás történt a szakelőadók rendes sablonos jelentésének kapcsán.

Igy dr. Fejér Ferenc interpellált a közkórháznál uralkodó állapotok ügyében, dr. Balkányi Miklós pedig felpanaszolta, hogy Debreczenben a szódavizes üvegek és ebesi palackok nagyon piszkosan kerülnek forgalomba.

Dr. Tüdös János válaszolt s kijelentette, hogy a közkórház új költségvetése már fel van terjesztve a miniszterhez s mindent el fog követni a város vezetősége, hogy a kórházi mizeriák megszüntjenek. Ami a szénsavas üvegeket illeti most már rendszeres orvos-rendőri vizsgálatokat tartanak s már több kihágót meg is büntettek.

Az ülések lefolyásáról egyébként a következőket írja tudósítónk:

Az üléseken jelen voltak: Domahidy Elemér főispán, Körner Adolf t. főjegyző, Magoss György dr. főügyész, Tüdös Kálmán dr., főorvos, Bészler Károly arvaszéki elnök, Szabó Kálmán, Csóka Sámuel, Medgyaszay Miklós tanácsosok, Gáthy Bálint dr. kir. ügyész, Ternovszky Alajos pénzügyigazgató, Latino-vics Mihály műszaki tanácsos, Csánky Viktor tanfelügyelő, Tüdös János, dr. Fejér Ferenc, dr. Rekl Antal, Balkányi Miklós dr., Tóth Kálmán, Márk Endre, Zöld József jegyző.

(Az adózó Debreczen.)

Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató

A másik percben azonban megszólalt a férfi szíve, az a társtalan szív, amelynek legigazibb, legnagyobb fájdalmai ennek a boldogtalan asszonynak voltak szentelve. És az már másképpen, más hagnon szólott hozzá: Való, hogy most kihasználhatod az alkalmat. Az az asszony a karjaid közé dobja a habfehér testét. De csak azt. Mert lelkének minden vágya, szívének minden dobbanása a másé, az uráé . . . Mert nem szeret . . .

Tarján felállott a kerevetről s úgy esítgatta az asszonyt, hogy ne hagyja el magát, hogy erősítse meg a lelkét, hogy jóra fog fordulni még minden.

Azután valami hazug ürügy alatt eltávozott.

Mikor kint a szobaleány felsegítette a kabátját, észrevette, hogy a leány tekintete kíváncsian mered felé.

Lent az utcán pedig mintha valami láthatatlan rém kísértetiesen sugta volna a fülebe:

— Bolond! . . .

II.

Tarján Kálmán valami fürdőn ismerkedett meg Balázs Elzával, aki kedvence volt az egész fürdőző társaságnak. De kényeztettek is s különösen a férfiak úgy becézgették, mint a kis leányok szokták a babájukat. Nem is hívták másképpen, csak úgy, hogy: a baba.

Kobrak czipők

legjobb, legszebbek, legkényelmesebbek

Egyedül kaphatók

Szana Lajosnál Piacz-utca 42. sz.

Gyári árban.

Házibontás miatt mindennemű női kőmunka szükségletét beszerző heti

Füstös Dezső Piacz-u. 12.

Viegenilobol

1910. november 6.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

3

a következőket jelenti: Befolyt egyenes adó-
ban 184,157 korona 74 fillér, hadmentességi
díjban 1094 korona 79 fillér, bélyegjövédék-
ben 59,069 korona 68 fillér, jogilletékben
69,463 korona 29 fillér, díjjövédékben 1592
korona 81 fillér, a vármegye fogyasztásával
együtt dohányjövédékben 107,477 korona 44
fillér, az egész számkörzetben dohányjövédékben
31.116 korona 65 fillér, fogyasztási
és italadóban 25,841 korona 17 fillér. Együt-
tal bejelentette a pénzügyigazgató, hogy az
egyenes adók jövő évre szóló kivetése és az
adóterhek összeírása érdekében az intézke-
dések megteremtését.

Érdekes összehasonlítások a jelentésben,
hogy egyenes adóban 31.290 korona 94 fillér-
rel több, bélyegjövédékben 19,987 korona 24
fillérrel, dohányjövédékben 52,542 korona 62
fillérrel, határvámjövédékben 223,218 ko-
rona 70 fillérrel kevesebb folyt be, mint a
mult év október havában.

(Közegészségügyi állapotok.)

A közegészségügyi viszonyok a mult hó-
napban kedvezőek voltak. 153 halálozás volt.
Leginkább a légzőszervek hurutos megbete-
gedései uralkodtak enyhe lefolyással. Kanya-
ró 3, vörheny 37, roncsoló toroklob 7, sza-
márhurut 8, hasi hagymáz 16, járványos fül-
tömirigylob 2, bárány himlő 2, gyermekági
láz 1, trachoma 2 esetben fordult elő, ezek
közül 3 tifuszeset és 1 gyermekági láz vég-
ződött halállal. A piacvizsgálatokat jó ered-
ményrel naponként végezték. Az iskola
vizsgálatokat november 1-én végezték el jó
eredményrel. A csatornázási munkák nagy
erővel folynak s az előirányzott időnél sok-
kal hamarabb fejeződnek be. Született refor-
mátus 105 fiu, 93 leány, római katolikus 17
fiu, 20 leány, görög katolikus 2 fiu, 2 leány,
görög keleti 1 leány, ágostai evangélikus 1

A leány szerette a virágot, hát lepusz-
tatták számára a kertészszel a fürdő va-
lamennyi rózsafáját, ha fel volt hevülve, egy
világért sem engedték volna meg neki, hogy
valami hisitőt igyon, ha hívősebbre fordult
az idő, kendővel, felöltővel látták el. Ahány
fiatalember volt a fürdőn, mind bolondja volt
a babának, aki pedig egyformán fogadta
minannyiójuk udvarlását.

Balázs Elzának már csak az anyja élt.
Azzal volt a fürdőn. És ha erősen ostromol-
ták az udvarlók, kacagva mondta ki a szen-
tenciát:

— Elza még egész gyermek... Hiába
is minden fáradásuk... Ha megkérde-
nék, hogy melyiküket szereti, minden bi-
zonnal azt válaszolná, hogy midannyiójuk-
kat. Anyi embernek meg csak nem adha-
tom feleségül, ezt beláthatják.

Egyszer azután jött a Nyírségről egy
marcona kinézésű ember: Bánhidny Lajos. A
fürdő szezon végén ő vitte el a babát...
merthogy önként ment vele...

Ami azután történt, az mindennapi törté-
net. Bánhidny nem a házasságra született
férfiak fajtájába tartozott... Előbb elhanya-
golta az asszonyt, majd holmi házi perpat-
varkodások után szabadjára hagyta... He-
tekig kőborgott... Terhére volt a fele-
sége...

Azután történt, hogy Bánhidny egy
önfeledt pillanatban, a kétségbeesés nehéz
perceiben és talán bosszúból is oda dobta

fiu, 1 leány, izraelita 9 fiu, 5 leány, egyéb 1
fiu, összesen 135 fiu, 122 leány, meghalt 69
férfi, 55 nő, halvasztiletett 29, törvénytelen
volt 25, a szaporodás arányszáma 13,86 szá-
zalék.

Házasságra lépett 65 pár, református 35,
római katolikus 5, izraelita 1, vegyes vallásu
23 pár. A közokórházban ápoltak összesen 611
beteg, meghalt 18, elbocsátottak 329 beteget.

(Állategészségügy.)

Reitz János főállatorvos jelentése sze-
rint október végén az a rendkívül kedvező ál-
lapot állott elő, hogy az egész város területén
egyetlen ragadós állati járványos betegség
sem fordult elő. Azonban erdélyből már e hó
végén fényesen közeledett a száj és kö-
römfájás, amely betört a város területére is
előbb az V. majd VII., VIII., s a IX. körzet-
be is.

Az intézkedések meddőeknek bizonyul-
tak, mert az állatforgalom igen nagy volt. Mi-
után ez intézkedések közé tartozik az állat-
vásárok betiltása, ami az egész vármegye te-
riületén megtörtént, ez a veszélylyel fen-
nyegette a város fogyasztó közönségét, hogy
nem jut elég hushoz, ami még inkább emelni
fogja a husrágaságot. Főfeladatát képezte
tehát az állategészségügyi igazgatásnak ezen
veszélynek elhárítása. A levágásra szóló szál-
litási kérvényeknek gyors elintézése és min-
den lehető módon való megkönnyítésével a le-
vágandó állatok beszerzésének és azok be-
szállításának sikerült is elhárítani a betegség
fellépésének és uralgásának ma már 12-ik
napján ezen veszélyt, mely ma már legalább
a zárlati intézkedések folytán, — nem fenye-
get.

A gazdaközönség érdekeinek minden
megengedett módon való megvédése, a jogos
igények kielégítése lesz a jövőnek a feladata.

volna magát minden bizonnal a Tarján
Kálmán karjai közé.

De Tarjánnak nemcsak az asszony tes-
te kellett, hanem a lelke is. Az egész asz-
zony...

És akkoriban történt az is, hogy Tarján
ki sem pakolt, hanem utra kelt s járta a vi-
lágot ujra.

Eltelt egy év, mire visszakerült a fővá-
rosba... Akkor hallotta csak, hogy Bán-
hidnyé elvált az urától... Aki ujságolta,
nem sok kímélettel beszélt az asszonyról.
De mások sem... Elmondták, hogy vig éle-
tet folytat, egyáltalában nem bánkódik az
ura után... A nevére egy féltucat emberrel
összekötötésbe hozták...

Tarján nem sokára találkozott is az ut-
cán az asszonnyal.

Könnycsókáján hajtattott a ligetbe. Mel-
lette egy kiélt arcú, vén gavallér ült. A férfi
kabátján meglazult az oda tüzött divatos vi-
rág... A kis asszonyka saját kezével erő-
sítette meg a virágot... Az egész utca szem-
létára...

E közben találkozott az elvált asszony
tekintete a Tarjánéval. Tarján megemelte
a kalapját, de az asszony úgy tett, mintha
észre sem vette volna a köszönést. Csak gu-
nyosan mosolygott...

És Tarjánnak úgy tetszett, mintha ez a
mosoly minden szónál ékebben beszélt
volna. Ezt olvasta ki belőle:

— Te bolond!

Máry.

(Polgármesteri jelentés.)

Kovács József polgármester jelentése
szerint a rendőrség letartóztatott 237 egyént.
A királyi ügyészségnek átadatott 8 egyén,
rendőrileg elintéztetett 229 egyén. A város-
ról 36-an toloncoltattak el, kényszerutlevél-
lel kiutasítottak 44 egyént.

A rendőrfőkapitányság, mint első fokú
iparhatóság által iparendélylyel s igazol-
vánnyal 42 egyént látott el, ez uton 510 ko-
rona fizettetett be ipariskolai célokra. Mun-
kákönyv kiadatott 87 darab.

A katonai létszám októberben a követ-
kező volt: cs. és kir. közöshadseregbeli 1713
ember 571 lóval, m. kir. honvédség 1277 em-
ber 559 lóval. Mint átkelő beszállásoltatott 1
tábornok, 3 törzstiszt, 25 főtitst, 1 legény. A
nyulási barakkokban 465 póttartalékos nyert
elintéztést.

(A házbéradó és a házigazdák.)

Ternovszky Alajos pénzügyigazgató azt
indítványozta, hogy miután a házbéradó ki-
vetése ellen igen sok felebbezés érkezik be,
a felebbezéseket előbb egy szűkebbkörű bi-
zottság készítse elő a tárgyalásra, vagyis e
bizottság a vallomások helyességének meg-
állapítását végezze el.

Balkányi Miklós dr. pártolja az indít-
ványt, míg Márk Endre és Tüdös János dr.
ellenzik az ilyen módszert.

Ternovszky Alajos álláspontját még az-
zal okolja meg, hogy a szűkebb bizottság a
szükséges összehasonlításokat jobban megte-
heti, az egyes felebbezéseket behatósabban tár-
gyalhatja, végül pedig az új törvény a köz-
adók kezeléséről már amugy is úgy intézke-
dik, hogy kiveszi a felebbezések elintézését a
közigazgatási bizottság hatásköréből és albi-
zottsághoz utalja.

Tüdös János nem helyesli e bizottság
megalakítását, azt céltalannak mondja. Ma-
goss György dr. és Balkányi Miklós dr. a köz-
önség érdekében állónak tartja a javaslatot.

A vita befejeztével a főispán elrendelte a
szavazást, amelynek eredménye szerint elfo-
gadták a pénzügyigazgató javaslatát és e bi-
zottság tagjaik megválasztották Balkányi
Miklós dr., Tóth István, Rickl Antal, Magoss
György dr. és Csóka Sámuel tagokat.

(Tanügyi állapotok.)

Csánky Viktor kir. tanfelügyelő jelentése
szerint a miniszter a város által felajánlott
helyiségben a kiegészítő gyógypedagógiai isko-
lát a lefolyt hóban megnyitotta, kinevezte a
tanítót Varga Béla gyógypedagógiai tanfo-
lyamot végzett itteni felekezeti tanító szemé-
lyében, aki működését megkezdte. A város
a nagyszámu nőiparos tanuló számára szer-
vezte a nőiparostanonc iskolát.

(A tanyai iskolák.)

A tanfelügyelő jelentése szerint a 14 ta-
nyai iskolába beiratkozott: a bánkiba 67, a
belső ohatiba 68, az ebésibe 57, az elepibe 37,
a fancukaiba 84, a halápiiba 64, a hegyesibe
50, a kosélyszegibe 44, a nagycsereibe 81, az
ohattelekháziba 79, az ondódiba I. számba
84, II. számba 89, a paciba 74, a szepesibe 43.
A tanyai iskoláknak tehát összesen 921 gyer-
mek növendéke van.

Kovács Gyula és Társa nődivat termel
Debreczen, Főter 55.
(Hungária kávéház mellett.)

Őszi és téliujdonságok női felöltőkben. Divat bundák, plüsch és szőrme kabátok
leány és gyermek felöltők, boák és muffok. Costümök, pongyo-
lák, színházi és esti köpenyek divatszineken.

Gcipke, selyem és szövetsblousok, divatos kötött kabátok dueválasztéka
a legolcsóbb szabott árak mellett.

120,000 korona az Esperantó terjesztésére.

Az esperantó mozgalom az egész világon örvendően terjed. Franciák, angolok, németek egymással nemes vetélkedésre keltek az esperantó nemzetközi segélynyelv elterjesztése érdekében, de a mihez most a németek hozzá kezdettek, az méltán kelti fel bámulatunkat. Ismeretes, hogy pénz nélkül nem igen lehet sokra menni a világon, ezért a németek 100000 ezer márkányi (12000 korona) alaptőkét gyűjtenek össze, hogy annál intenzívebben terjeszthessék saját hazájukban az esperantó nyelvet.

És ezt a nagy összeget közadakozásból rakják össze. A múlt hónapban jelent meg a felhívásuk a német esperantistákhoz s mint a legújabb jelentésekből olvashatjuk, az összeg már együtt van.

Felhívásukban a többek között ezeket mondják: „Az esperantó mozgalom mindinkább növekedik az egész világon, úgy hogy mindinkább közeledünk célunkhoz, az esperantó nyelv tanításának a nyilvános iskolákba való bevezetéséhez! Németországban az esperantó szövetséghez 177 esperantó csoport tartozik körülbelül ötezer taggal, számuk azonban napról-napra folyton növekedik. A tudomány és a gyakorlati élet legjelesebb férfiai állanak a küzdők élén. Most megakarják győzni egy felől a nagy közönséget másfelől pedig magát a kormányt arról, hogy azt esperantónak, mint nemzetközi segélynyelvnek a nemzet életébe való bevezetése az egész világra nézve elsőrendű és a legfontosabb kulturálfeladat és áldást hozó minden egyes nemzetre nézve Franciaországban még jobban el van terjedve az esperantó nyelv, úgy hogy sok város iskolájában épen a szülők egyenes kívánságára — rendszeresen tanítják az esperantó nyelvet a tanuló ifjúságnak.

Épen most olvasunk egy jelentést az esperantó nyelvű kurzusról Lille-ben, ahol a nyilvános elemi iskolák felsőbb és a középiskolák alsóbb osztályában már 1907. óta az önkéntesen vállalkozó mindkét nemű tanuló ifjúság szorgalmasan tanulja az esperantó nyelvet, úgy hogy évente 400—500 tanuló sajátítja el a nemzetközi segélynyelvet, ilyen formán és tesz vizsgát belőle. A most elmúlt tanév végén (jul. 22—23-án) tartották meg a vizsgálatokat és pedig a vizsgálatra jelentkezett tiz leányiskolából 188 és 12 fiúiskolából 257 összesen tehát 445 tanuló, kik közül körülbelül 400 jó eredménnyel le is vizsgázott. A kiknek a vizsgájuk nem sikerült, jövő évben újra megismételhetik a vizsgát. A vizsgákon esperantóról franciára és franciából esperantóra fordították, közben pedig a nyelv és mondattani szabályokat esperantó nyelven adták elő. A tanuló ifjúság általában véve nagy lelkesedéssel tanulja az esperantót és a tanév 3-ik, 4-ik hónapjától fogva már rendszeresen esperantó nyelven társalognak. A praktikus angolok is korán felismerték az esperantó nyelv világraszóló nagy hasznát és már több év óta kereskedelmi iskolákban rendszeresen oktatják az ifjúságot esperantó nyelvre. Az ez év augusztus havában Washingtonban megtartott 6-ik espe-

rantó kongresszuson, már 14 állam képviseltette magát hivatalos kiküldött által a mi annak a jele, hogy már a kormányok is kezdik megillető figyelemben részesíteni az esperantó mozgalmat, sőt ez alkalommal a kínai megbízott megígérte, hogy kormányának ajánlani fogja, hogy a kínai iskolákba kötelező tantárgynak vezessék be az esperantó nyelvet.

Mikor mindezeket látjuk és mi magunkban a saját nemzetünkre gondolunk, szinte elszomorodunk, látván nemzetünknek az idegen nemzetek között folyó versenyben való elmaradását. Mintha mi magyarok egyáltalában nem akarnók megszerezni magunknak ama modern fegyvereket, a melyek egyedül képesítenének bennünket a létért való nagy küzdelemben nemcsak dicsőséggel megállani a helyünket, de sőt jobb jövőt is biztosítani nemzetünknek. Mindezeket pedig abból az alkalomból említem fel, hogy ma olvastam miszerint Budapestről ifj. Marich Ágoston ur, az Esperantó nemzetközi segélynyelvnek magyarországi apostola *jövő vasárnap e hó 13-án* városunkba ellátogatván, *itt a városháza nagytermében délelőtt templom után* az esperantóról nyilvános felolvasást fog tartani. A magam részéről is kérem mindazokat, akik az egész világra szóló esperantó mozgalom iránt érdeklődnek, a kik tudnak és akarnak is közreműködni nemzetünk, közelebből pedig városunk kulturális előhaladásán, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg e hó 13-án délelőtt, templom után a városháza nagytermében tartandó ezen felolvasáson és megvagyok győződve, hogy az egész emberiségre áldást hozni hivatott ezen esperantó mozgalomnak nemcsak pártolóra, de annak előharcosaivá fognak szegődni mindazok, a kiknek nemzetünk előhaladása, boldogulása a szívükön fekszik.

Török Péter,
főiskolai tanár.

Városi ügyek.**A jog- és pénzügyi bizottság ülése.**

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága november hó 5-én délután 3 órakor Vecsey Imre elnöklete alatt ülést tart, amelyen a legközelebbi városi közgyűlés tárgysorozatát látják el javaslatokkal.

Az ülés napirendje a következő lesz:

1. A városi téglá- és cserépgyár önálló kezelés beviteléről — alkotott szabályrendelet tervezet.
2. Előterjesztés a csatornázási szabályrendelet 29. szakaszának módosítása és a házi csatlakozások bekötési idomdarabjai helyének meghatározása tárgyában.
3. A szépitészeti és kisajátítási-alap terhére fölveendő 1 millió korona kölcsönre vonatkozó pénzügyi ajánlatok.
4. A tanyai iskolák építkezésénél fölmerült tulkiadások tárgyában előterjesztés.
5. Az elemi iskoláknál fölmerült kiadások fedezésére 500 korona hitel nyitása.
6. Erdőmesteri utazási napidíj átalányának megállapítása.
7. Lehman László vállalkozó felebbezése a város homokbányájából engedély nélkül szállított homok után kirótt 1200 korona bírtetéspénz ellen.

kül szállított homok után kirótt 1200 korona bírtetéspénz ellen.

8. A debreceni tisztviselő-telep létesítésére alakult szövetség kérvénye kövezet-vámmentesség engedélyezése iránt.

9. A világítási bizottság előterjesztése a villamos telepen a harmadik gép beállítása tárgyában.

10. A Vargakerti lakosság által kért gyalogjáróra vonatkozóan előterjesztés.

11. Gyarmati János kérvénye Kötös-kerti szőlőjének eldarabolása iránt.

12. Esetleges folyó ügyek.

Ehrlich a 606-ról.**Biztos siker.**

Ehrlich, mint ismeretes, a 606-tal végzett gyógykezelést ahoz kötötte, hogy a beoltottak teljes gyógyulásuk bekövetkeztéig feküdjenek.

Ehrlich most egyik magyar főorvoshoz intézett levelében kiterjeszkedik az eddigi összes észleletekre s többek között ezeket írja: 606. készítményemnek 40.000 adagját bocsátottam a kártársak rendelkezésére s így volt alkalmuk kimerítő tapasztalatokat szerezni s ezekről nekem beszámolni. A gyógyeredmények, mint ön saját megfigyeléseiből s a szakajtóban közölt referátumokból tudhatja, általánosságban jók, részben kitünők, úgy, hogy joggal mondhatom: a szer gyógyászati értéke abszolút biztonságossággal meg van állapítva. Megállapíthatók immár a beavatkozás javallatai és ellenjavallatai, bebizonyosodott, hogy a szer a szemre ártalmatlan s a szemidegsorvadás kivételével, a vérbajtól eredő tipikus szembetegségeknél is alkalmazható. Ellenjavallatot képeznek az idegrendszer, a szív és a vérérdények súlyos megbetegedései.

A kísérletek első fázisát tehát lezártak tekinthetem s most megkezdődik a kísérletezés második periódusa, amely a szer hatásának gyógytartamára vonatkozik.

Ez a gyógytartam pedig függ az alkalmazás módjától, az adag mennyiségétől s a megbetegedés féleségétől. Ép ezért distinguálok — írja Ehrlich — a szer alkalmazás módját illetően s első helyre teszem a vizérbefecskendezést, azután az izomközi befecskendezést, mindkettőt alkalikus oldattal, majd az erősen savi oldatokat és végül a közömbös emulziókat. A befecskendezés módjainak megválasztását eddigelé az orvosokra bízom, hogy a beérkezett jelentésekből az egyes befecskendezési módzatok relatív értékét megállapítsam. A leginkább alkalmazott közömbös oldatok bőr alá fecskendezése gyógytartam tekintetében legutolsó helyre teendő s hogy ez az alkalmazási mód mégis a legelterjedtebb, abból magyarázható, hogy legkevésbé bizonyult fájdalmasnak s a gyógyulási folyamat gyors bekövetkezése semmi kívánni valót sem hagyott hátra, de ez az eljárás még sem elég intenzív arra, hogy a spirochaetákat megölje s ezáltal a szervezetet sterilizálja. E cél elérésére a vizérbefecskendezések két-három hét elteltével megismételhetők és meg is ismétlendők, ha az első injekció gyógsikere nem teljesen kielégítő, vagy ha a vérvizsgálat még pozitív. Kellemetlen mellékhatást nem észleltek még abban az esetben sem, ha két-három, sőt négy-öt ízben ismételték meg a befecskendezéseket.

Nem tagadom, — így vértzi Ehrlich — hogy a 606-nak az általános orvosi gyakorlatba való bevezetése elé a modus procedendi technikai nehézségeket fog görđíteni, de előttem elsősorban az az irányadó, hogy

Rendelésszerűen készült
angol chawiott

Iroda öltöny K. 40.

Himalaja télikabát

legjobb súlym bőléssel K. 60

Szörme áruk!

Elismert legjobb minőségű

férfi-, fiu-, gyermekruhák

Olcsó szabott árak!

Rendénél

DEBRECZEN, Piacz-utca 55. sz.

Hungária épület.

lep létesíté-
ve kövezet-
nt.
erjesztése a
beállítás

al kért gya-
és.
e Köntös-
t.

61.

06-tal vég-
hogy a be-
vetkeztéig

főorvoshoz
az eddigi
zött ezeket
0 adagját
kezelésére s
szlatokat
ámolni. A
megfigye-
referátu-
jók, rész-
ondhatom:
lut biztos-
lapíthatók
és ellenja-
a szer a
egsorvadás
kus szem-
Ellenjavál-
szív és a
ei.

át lezárt-
ódik a ki-
ely a szer
kozik.
az alkal-
égétől s a
ért disz-
r alkalma-
teszem a
izomközti
alikus ol-
kat és vé-
befecskén-
ddigélé az
zett jelen-
i módoza-
A legin-
k bőr alá
kintetében
az alkal-
dtebb, ab-
bbé bizo-
i folyamat
ni valót
s még sem
chaetákat
sterilizálja.
endezésel-
telhető és
ció gyógy-
ha a vér-
n mellék-
z esetben
ben ismé-

Ehrlich —
si gyakor-
us proce-
gördíteni,
adó, hogy

55. sz.

61.

55. sz.

a betegek érdekében a leghatásosabb ke-
zelésmódot válasszuk s ezt ajánlom önnek
is s kérem ilyen irányban további észle-
leteit.

A gyilkos huszárfőhadnagy.

Halálos ítélet előtt.

Fényesnek indult katonai karriér jutott
el ma ahhoz a ponthoz, melyből az ut nem a
dicsőséghez, hanem a börtönbe vezet. Egy te-
hetséges, kitünően képesített katonatisztet
juttatott a könyveltség, a rossz társaság,
az ital ebbe a szomorú helyzetbe. Nagyon
jellemző a mai romlott társadalmi viszonyok-
ra, hogy egy jónevelésű, tanulmányaiban
nagy szorgalmakat és kitünő képességeket ta-
núsító fiatalember a bűnök legnagyobbjára
ragadtatja magát a mértéktelen életmód, el-
fajult szerelem és érzékiség következtében.

A volt szegedi, nemrégiben Nagybecske-
rekre áthelyezett honvédfőhadnagy, Muzsay
János sorsáról van szó, aki most kijózanod-
va mámorából kétségbeesetten tördeli a
kezét.

— Alig emlékszem valamire. Mit tettem
Istenem, mit tettem!

A Fekete Sas-utcában történt gyilkos-
ság hőst, Muzsay János főhadnagyot teg-
nap hallgatta ki Tóth Imre alezredes-hadbíró.

A főhadnagy magához térve részegség
okozta kábultságából, megtörve vallotta be,
hogy gyilkolt. Okát nem tudta adni tettének,
azzal védekezett, hogy részeg volt.

Muzsayt a béke-utcai honvédkerületi fog-
házba kísérték át. Az első emeleten levő 1.
számu tiszti cellában helyezték el és addig,
míg jogerős ítélet ellene nincs, főhadnagyi
rangját megillető bánásmódban részesül.
Úgye néhány héten belül tárgyalásra kerül.

Minthogy a katonai büntetőtörvénykönyv
nem ismer különbséget gyilkosságok külön-
féle minősülései közt, Muzsayra, mint min-
den gyilkos katonára, a 415. szakasz alapján
halálos ítélet vár.

Egészen bizonyos azonban, hogy a ki-
rály, mint rendesen, ez alkalommal is meg-
fog kegyelmezni az elítélt katonának és ez
esetben tisztán tőle függ, mekkora börtönbün-
tetéssel kell megváltania Muzsaynak az
akasztófát.

A boldogtalan Gábor Rózsit ma délután
három órakor temették a köztemető halottas-
házából. Az első koszoru volt a ravatalán Mu-
zsay Aladár postatiszt hatalmas koszorúja.
A temetésen óriási közönség vett részt.

**Megbízható című csakis a Debreczeni
Független Ujság Képes Naptárában van, ezt
a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kap-
hatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek
ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.**

Mulatság.

Az izr. nőegylet téli mulatsága. Novem-
ber hó 2-ikán tartotta az izr. nőegylet évi
rendes közgyűlését dr. Balkányi Miklósné el-
nöklete alatt. A közgyűlésen a folyó ügyek
letárgyalása után elhatározták, hogy az idén
még a szokottnál is fényesebb téli mulatságot
rendeznek december 17-ikén az Arany-Bika
szálloda nagytermében. A mulatságnak már
a neve is egy kész program: Virágredutt-
bál lesz kalapkorzóval.

Szoknyás kovácslegény.

Terka, Terka, Novotnyék vasgyuró
Terkája, Verebélyen süített a nap elő-
szőr le rája... Rimbe szalad önkényte-
lenül is a Terkához intézett vallomás.
Pedig hát ez nem is szerelmi vallomás.
Az „Ő” és a „Hozzá” című zsongék és
tavaszi zsongék másfajta lányoknak
muzsikálnak; Novotny Terka füle erő-
teljesebb zenéhez szokott. Ha zeng az
üllő és szikrák pattannak a kalapács
alól, Terka akkor van elemében. A sze-
relmi cselszövényben virtuóz leányok
a legények szívét hozzák lángolásba és
asztán idomítják, mint a szakácsné a
tésztát, vagy a szobrász az agyagot.
Terka a vasat fűzesíti meg és azt csi-
nál belőle, amit akar. Ebből rudvasalás
készül, abból tengelyszeg. És a vas en-
gedelmeskedik, de a vas is csak addig,
amíg tüzel. Amikor lehült, akkor már
Terka nem bír vele. Terka azonban
mégis előnyben van a legényszívet ido-
mitó leánytársaival szemben, mert ak-
kor hozhatja szikrázásba a vasat, ami-
kor kedve tartja; míg a legényszív, ha
egyszer elhidegült, kiklik az idomító
kezek hatalma alól.

Szóval Novotny Terka a kovács-
mesterséget tanulja. Az apja műhelyé-
ben dolgozik. Állítólag már is nagyon
ügyes. Versenyt kalapál a segédekkel.
Ime egy új pálya a nők részére. Terka
bizvást eldicsekedhetik, hogy uttörő
munkát végez. Valami sokan nem fog-
ják követni. De így annál nagyobb az
érdeme. És ha el is veszi karja a puha
gömbölyűséget, de acélos izmaiban an-
nál jobban felhatalmasodik az erő. Csak
az a kérdés, mi a nőnek igazi ereje: az-e,
amely a nagy kalapácsot félkézrel ló-
ditja meg, vagy az, amely női bájból, a
szemek félnék rebbenéséből sugárzik?
Hogy az ideggörcsökkel nem sok alkalmat-
lansága lesz, az valószínű, a fiatal
leányok gyakori verszegénye sem
férfközik hozzá. De mit fog érezni ak-
kor, amikor a tavaszi ébredés az ő szí-
vébe is sejtéseket, mondhatlan vágya-
kat iltet s amikor a feltalált ideál se-
hogy sem tudja felfedezni a fiús leány-
ban a nőt?

Biztos, hogy e sorok írója nem ko-
vács-legény, különben alig került volna
ide ez a szentimentális akkord. Az is
biztos, hogy Novotny Terka majd talál
módot, hogy asszonyi hivatását betölt-
se. Csak jól meg kell választania fér-
jét, nehogy édes ölelésével összerop-
pantssa. Majd választ a céhbeliékből és
a kalapács nem ronthatja le a bájjait,
csak másminökké idomítja. Láttunk a
cirkuszban, vagy ha ott nem, hát a mo-
ziban, díjbirkózó nőket és szépnek lát-
tuk a szépeket. A női szépségről ural-
kodó fogalmaink nem végérvényesek és
nem megdönthetlennék. Amit ezer év
előtt szépnek tartottak, azért ma nem

lelkesülünk. A timbuktu néger a leg-
szebb fehér nőt sem tartja oly szépnek,
mint a maga fekete Vénuszát; sőt szép-
nek sem tartja. De hogy epedne érte.
A párjáért pedig szerelemféltésből ölni
tud. A kínaiakkal is így vagyunk.

Novotny Terka azért mégis bátor
leány. Mindig bátor az, aki valamire el-
sőnek vállalkozik. De a serénykedése
ujabb bizonyosságot fog szolgáltatni oly
irányban, hogy a férfi és nő között nem
uralkodik az a nagy különbség, amit a
férfiak, a teremtés urai, annyira hangoz-
tatni szeretnek. Szellemi téren már rég-
óta omlik a válaszfal, Novotny Terka
most a fizikai munka terén mér erre a
bástyára hatalmas kalapácsütéseket.

Rózsaszínű számok.

Az anyakönyvi hivatalból.

Megindult a szezon, a pezsgő, az eleven,
melynek majd mindenik napjára esik vala-
mi mulatság.

De egyben virágzik az eladó leányok
szezónja is, amelyben Amor ugyancsak erő-
sen kaszálja a babért és a rózsát. A héten
ugyancsak kedvezett a szerencse a fürge is-
tenkének, amit bizonyít az állami anyakönyvi
hivatal statisztikája is.

Huszonegy házasság kötöttett és hu-
szonhat szerelmes pár tartotta eljegyzését.
Ime a névsor.

(Házasságok.)

Kozma István Pilner Rozália, Heisler Ig-
nác Weisz Lujza, Biró Sándor Szabó Juli-
ánna, Koholics Mihály Völk Paulina, Me-
gyesi Sándor Grósz Irén, Rozsnyai Gyula
Mayba Szabina, Kovács János Nagy Klára,
Horváth Lajos Szabó Julianna, Kocsis Sán-
dor Sipos Róza, Herczeg József Varga Má-
ria, Burg Izsó Grünbaum Johanna, Vass Jó-
zsef Nemes Róza, Oláh Imre S. Kovács Róza,
Pupcsák János Májerszki Ilona, Boros
György Nagy Erzsébet, Barna István Szat-
mári Róza, Kalas Ferenc Alföldi Gizella,
Nyíri Sándor Stóli Mária, Szecska Péter
Gombos Eszter, dr. Gyöngyösi József Sa-
lánci Julianna, Tyorián Gábor Kozma Má-
ria.

(Eljegyzések.)

Csányi Sándor Fehér Julianna, Göblyös
Miklós Sánta Rozália, Nagy Imre Jakab Má-
ria, Szegi Sándor Pete Margit, Rusz József
Valosek Anna, Szilágyi István Nagy Juli-
anna, Kardos Sándor Szabó Mária, Polgári
István Szilágyi Erzsébet, Tóth András Pataki
Zsuzsanna, Harangi Lajos Molnár Margit,
Barcza István Rác Róza, Szücs József Ju-
hász Mária, Balog Miklós Lakatos Mária,
Komsa Dávid Szász Mária, Kis István Gáll
Julianna, Kurai István Orosz Magdolna, Ma-
jor Gábor Kovács Zsófia, Pádák Mátyás Ko-
vács Erzsébet, Pardi Gyula Zsiros Eszter,
Fejér Sofron Oatys Mária, Kiss István Ka-
szás Erzsébet, Böszörményi József Kaszás
Erzsébet, Bagosi János Pikó Julianna, Dió-
szegi István Gellesi Mária, Kocsis István
Szántó Mária, Magyar Eduárd Csenke Juli-
ánna.

Fehérneműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít **FEUERSTEIN**

FIÓK ÜZLET.

Placz-utca 42. sz. (Lamprecht palota).

Aran János-utca 15. sz.

mosó intézete Placz utca 63.

Ékszeresek és órák

a legolcsóbban bevásárol-
hatók, szép választék leg-
dívatosabb mintákban
Piacz, a főközség mellett.
Javitásokat a legolcsóbban teljesítek.

Forradalom készül Spanyolországban

Alfonz királyt halálra ítélte a nép.

Páris, november 5. Hire járt, hogy Alfonso spanyol királyt meggyilkolták. Egy madridi távirat e jelentést határozottan megcáfolja.

Ugy látszik, a portugáliai forradalom szelleme átszaporított Spanyolországba is. Napnap mellett érkeznek hírek Spanyolországból, amelyek arról szólnak, hogy a spanyol nép lázong és az ország a forradalom küszöbén áll. Annyira elterjedtek és valóságot biztosítottak maguknak már e hírek, hogy az európai államok, komoly formában tartanak a spanyol forradalom kitörésével. És ezt látszanak bizonyítani a jelenleg Spanyolországban uralkodó állapotok is.

Különösen a munkásnépet izgatja a forradalom heve és igyekeznek is minden módon kifejezésre juttatni republikánus meggyőződésüket.

A forrongás központja Barcelona, ahol már ezelőtt több ízben ki is tört a forradalom, azonban mindannyiszor sikerült a diktatúrának elfojtani. A jelek azonban azt mutatják, hogy Barcelonában a közeljövőben világesemények fognak történni és egy kis köztársasággal több lesz a vén Európában.

A spanyol király meggyilkolásáról szóló hírt azonban egyelőre mindjárt megérkezése után megcáfolták. De hogy Spanyolország a forradalom szélén áll, azt semmiféle cáfolat sem tudja már hihetatlenné tenni. Az összes köztársasági korporációk működésben vannak. Az antidiktatorikus és antiklerikális áramlatok ugyszólván tetőfokra léptek. Oly nagy a feszültség és izgalom egész Spanyolországban, hogy Canalejas miniszterelnök indíttatva érezte magát megnyugtatni a világot. Elárasztotta a kontinenst nyilatkozatokkal, melyek arról szóltak, hogy Spanyolországban minden csendes. Ellenben azt már el nem titkolhatta, hogy holnap Barcelonában nagy dolgok történhetnek és hogy negyvenezer főből álló csapatokat küldött a forradalom elnyomására.

Már az a híresztelés is, hogy Alfonso királyt meggyilkolták, arra mutat, hogy Spanyolországban a forradalom kitörőben van.

Páris, november 5. A sztrájkmozgalmak forradalmi jellegűek. A kormánynak erőfeszítésre lesz szüksége, hogy azokat megakadályozza. Félnék a forradalom kitörésétől.

Megbízható című csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Irodalom.

Évad megnyitó a Csokonai-körben. A Csokonai-kör az idén is Csokonai Vitéz Mihály születése napján, november 17-én kezdte meg felolvasásainak sorozatát. Az első felolvasó ülésen, mely első sorban Csokonai emlékének van szentelve, Géresi Kálmán elnök, Szávay Gyula főtítkárs és Kardos Albert titkárs fognak közreműködni, azonkívül a műsor Csokonai-dallamok előadását és Csokonai-költemények szavalatát fogja magában foglalni. Ez ünnepi felolvasó ülésre a meghívók e hét végén mennek szét a kör tagjaihoz.

Színház és művészet.

A színház műsora.

Vasárnap délután: Elvált asszony. (Bérlétszűnet.)

Vasárnap este: Karenin Anna, dráma. (Kis bérlet.)

Hétfő: Karenin Anna. (B. bérlet.)

Kedd: Luxemburg grófia. (C. bérlet.)

Szerda: Monna Vanna. (A. bérlet.)

Csütörtök: Szenes legény, szenes leány, operett, Parasztbecsület, opera. (B. bérlet.)

Péntek: Karenin Anna. (C. bérlet.)

Szombat: Karenin Anna. (A. bérlet.)

Vasárnap este: Hajduk hadnagya. (Kis bérlet.)

Karenin Anna. A színházi iroda jelenti: Ma este lesz a bemutatója a Tolsztoj regényéből készült izgató drámának. T. Csige Böske, aki a címszerepet játssza, már teljesen jól érzi magát és a legnagyobb ambícióval készül nehéz de hálás szerepére. A Karenin Anna négyszer van a jövő hétre kitűzve és pedig vasárnap, hétfőn, pénteken és szombaton. A kiváló újdonság sorozatos első 4 előadását azért kellett így megszakitani, mert Thury Elemér a darab főszereplője a színész egyesület tanácsosa és a keddi, november 8-iki tanácsülésre van behíva.

Filharmonikus zenekar Debreczenben. A debreczeni zenekedvelők társasága múlt évi utolsó igazgatósági gyűlésén elhatározta, — hogy állandó és rendszeresen szervezett zenekart és vegyes énekkart alakít. A zenekarnak tegnap volt alakuló gyűlése az aktiv tagok élénk részvétele mellett. A formális megalkulás után Grósz Ernő zenekonzervatóriumi tanárt, az országszerte és külföldön is ismert zongoraművészt, okleveles karnagyot karmesternek, Hajk Károly hegedűművészt pedig hangversenymesternek választották meg. A rendelkezésre álló művészi erők már eleve biztosítják a legeredményesebb működést. Tagok P. Nagy Zoltán igazgatónál jelentkezhetnek. Tagsági díj nics.

A színészek nyugdíját fölemelik. Eddig nagyon szomorú sors várt a színészekre, a kik nyugdíjba voltak kénytelenek vonulni. Az ünnepeltetés, a dícsőség derült napjai után ugyancsak inséges napok következtek. A színészek nyugdíjgyesülete ugyanis annyira meg volt terhelve, hogy a nyugdíjasok a befizetett nyugdíjnak alig harminc százalékát kapták meg és így két-háromszáz koronából kellett tengődniök. A visszas állapoton segitendő, az Országos Színészgyesület a múlt színházi év végén megindította a pótgymozgalmat, amely szerint a vidéki színházak minden jegy után néhány fillér illetéket szedték a nyugdíjgyesület részére. A pótgjegyekből október hónap első felében több mint negyedfél ezer korona folyt be a nyugdíjintézet pénztárába. A kitűnő eredmény után a tanács a pénzügyi bizottsággal egyetértőleg elhatározta, hogy a legközelebbi közgyűlésen javaslatba fogja hozni a nyugdíjak fölemelését.

Monna Vanna. A színházi iroda jelenti: Maetirlinek szenzációs drámája kerül színre szerdán új betanulással. A címszerepben Gazdy Arankával, akinek Monna Vanna többször méltott kitűnő alakítás. A főbb szerepeket még Deésy, Kemény, Pataky, — Szántó, Kardos adják.

Makó Lajos emlékszobra. Egyik szegedi lap pendítette meg az eszmét, hogy a debreczeni születésű s itt is működött színházgázgató emléket meg kell örökíteni a színház előcsarnokában. Az eszme visszhangra talált és rövid idő múlva ércszobor fogja hirdetni az érdemes művész és jeles színházgázgató kiválóságát. Az emlékszobor Vigh Ferenc igen sikerült alkotása, amelyet november 12-én, Makó Lajos halála második évfordulóján ünnepség keretében lepleznek le a színház előcsarnokában. A leplezés napján diszeloadás lesz a színházban, amelynek keretében a vi-

déki színházgázgatók közül Janovics Jenő, — Szendrey Mihály, Komjáthy János, Palágyi Lajos, Nádassy József vesznek részt.

A Zenekedvelők Társasága e hó folyamán kezdi ezidei működését. Hangversenyei-re ezideig a következő művészeket kötötte le: **Gerardy Jean**, a világhírű gordonkaművész, **Hoen Alfréd** zongoraművész, a Rubinstein díj nyertese, **Kreisler Frigyes** hegedűművész, **Lafitte Leo**, a brüsszeli opera tagja, Caruso rivalisa, **Wedekind Erika** énekesnő, a drezdai udvari opera tagja; több világhírű művész szerződötése végett folynak a tárgyalások. Az első hangverseny november hó 16-án, szerdán este 8 órakor fog megtartani az Arany Bika dísztermében. Ezen hangversenyen mutatkozik be **Gerardy Jean** a világhírű gordonkaművész. Tavaly Bécsben, Pesten, Berlinben játszott szenzációs sikerrel. A sajtó egyhangulag a gordonka legnagyobb mestere-t magasztalta benne. Részletes műsört legközelebb közlünk.

A debreczeni vízvezeték ügye.

Dr. Fejér Ferenc sürgetése.

A debreceni vízvezeték ügye még nem nyert elintézést a miniszteriumban. Dr. Fejér Ferenc már két ízben interpellált ez ügyben a közgyűlésen és az egyik szakbizottságban és azóta sem lett döntés a miniszteriumban.

A csatornázási munkálatok már nagyon előrehaladott állapotban vannak s tulajdonképpen ezzel kapcsolatosan kellett volna létesíteni a vízvezeték is. Épen ezért dr. Fejér Ferenc tegnap újból interpellált eme ügyben a városi közigazgatási bizottsági ülésen, melyne vonatkozólag Domahidy Elemér főispán és dr. Tüdös János nagyon megnyugtató választ adtak.

Erre vonatkozó tudósításunk a következő:

Dr. Fejér Ferenc a napirend előtt felszóllal s örömeinek ad kifejezést, hogy a város vezetőségének közbenjárása folytán a debreceni közös gyalogezred önkéntes iskoláját visszahelyezték Debreczenbe. Ebből az tűnik ki, hogy ha a minisztereknél sürgetik az egyes ügyek elintézését, eredményeket lehet elérni. Ő a maga részéről nagyon fontosnak tartaná, ha a vízvezeték ügyében is érdemlegesen döntene a miniszter. Nem tudja miért kerestetik a miniszteriumban az erre vonatkozó aktákat, talán aminozitásból?

Domahidy Elemér kijelenti, hogy a kormány részéről semmi animozitást nem tapasztalt Debreczenben szemben. Kovács József polgármesterrel jártak el ebben az ügyben. Szeptemberben ígéretet nyertek, hogy a vízvezeték ügyét sürgősen elintézi a miniszter. A polgármester ez idő szerint is Budapestten van s a többek közt megsürgeti a vízvezeték ügyét is. Hogy eddig nem intézték el, annak bizonyára valami műszaki oka volt. Ő a maga részéről mindent megtett és a jövőben is meg fog tenni, hogy a város függő ügyei gyors elintézést nyerhessenek.

Dr. **Tüdös János**: Nem követ el indiszkreciót, mikor kijelenti, hogy ő is részt vett abban a küldöttségben, amelynek tagjai a földmivélsügyi és belügyminiszteri kormánynál tisztelegtek s kérte a vízvezeték ügy sürgős elintézését. A miniszterek a legjobb indulattal ígérték meg a gyors intézkedést. Ekkor kérték az önkéntes iskolának Debreczenbe való visszahelyezését s ime az ebbeli kérelem már is teljesítve lett. Ő a maga részéről meg van győződve arról, hogy a víz-

Uj! A napokban megnyílt Wacha Róbert Uj!
ruhafestő, vegyi tisztító és gőzmosó intézete

vezeték ügye is elintézését nyer rövid idő alatt.

Dr. Fejér Ferenc tudomásul vette a felvilágosításokat, de ígéretekből nem lehet megélni s minden alkalmat meg kell ragadni a vízvezeték ügy sürgetésére, miután a halogatásból milliós kárai származhatnak a városnak.

Egy grófnő öngyilkossága.

A szerencsétlen házasság vége.

A rosszul sikerült házasságok nem válogatásak abban, hogy közönséges polgáremberek-e a szereplői, vagy pedig született arisztokraták. A vége aztán rendszeren tragikus és itt is egyformán szenvednek és nem ritkán a mások büneiért bűnhődnek a családott házasságok.

Fővárosi tudósítónktól kapjuk a jelentést, hogy ma délelőtt a fővárosban egy házasságában csalódott grófnő dobta el magát az életet, mert nem tudta elviselni azt, hogy férje, aki durván bánt vele, szeretőket tartott, aztán pedig hitvesét elhagyta.

Szombaton délelőtt Budán nővérének Huppán Gyulánának lakásán agyonlőtte magát gróf Berényi Jánosné. Browning-revolverrel lőtt a szívébe és azonnal meghalt.

Öt évvel ezelőtt ment férjhez a grófnő a csodaszép Füredi Livia, így hívják családi nevén az öngyilkos grófnőt. A Royalban bálban ismerkedtek meg, de csak egy évig éltek együtt, mert a gróf a finomlelkű hölgyvel rendkívül brutálisan bánt.

Sőt mikor a férj beleszeretett a Nemzeti Színház egy művésznőjébe, annyira vitte a dolgot, hogy Füredi Livia hazaköltözött édesanyjának mozdony-utcai lakására.

Beadták a válókeresetet, de ettől fogva a grófnő buskomor lett, nem járt sehova, szem-melláthatólag emésztette a családi baj.

Tegnap este fölkereste nővérét és egész éjjel sirt és panaszkodott. Huppánék vigasztalták és hajnal felé le is csillapították.

Nővére reggel észrevette, hogy nagyon ideges és egy darab papírra, ha csak magára maradt izgatottan írt. Gondosan szemmel tartotta hát, de a grófnő egy őrizetlen pillanatban besurrant a fürdőszobába és agyonlőtte magát. Azonnal meghalt.

Megbízható címűtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot látatja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

A magyar delegációból. Budapesti tudósítónk jelenti: A közösügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság pénzügyi albizottsága ma délelőtt báró Harkányi Frigyes elnöklésével ülést tartott. A közös pénzügyminiszterium költségvetését tárgyalta az albizottság, még pedig Beöthy László előadó előterjesztése alapján. Az előadó hivatkozva a költségvetés realitására, javasolja annak elfogadását. Ennek kapcsán szóba hozta a közös pénzügyminiszterium elhelyezésére vonatkozólag az országos bizottságnak 1906-ban hozott határozatát, amely szerint a paritás szempontjából szükséges, hogy a közös pénzügyminiszterium Budapestre helyeztessék el. Indítványozza, hogy ez a határozat, amely 1906. óta mindig fentartatott, most is tartassék fenn. Sággy Gyula szintén a határozat fentartása mellett nyilatkozik. Is-kutz Győző a „paritás szempontjából” való kifejezést nem tartja helyesnek, ennek folytán indítványozza, hogy a „paritás szempontjából” kifejezés helyett a „jog és méltányos-

ság” kifejezést iktassák a határozatba. Az albizottság az előadó rövid indokolása után a határozat változatlan megújítása mellett foglalt állást. A közös pénzügyminiszteriumban alkalmazott magyar honosok arányszámára vonatkozólag Beöthy László előadó elismeréssel adózik a közös pénzügyminiszternek, mert e tekintetben a helyzet kedvező. Míg a legutolsó delegációk idejében a magyar alkalmazottak arányszáma 34.4 százalék volt, addig most az arány 35 százalékra emelkedett. Az albizottság a határozatot eredeti szövegében ujtja meg.

TARKA KRÓNIKÁK.

(Az ügyvéd orvos.) Egy vidéki gazda állít be egy képviselőhöz. Elmondja neki az ügyes-bajos dolgát, tárgyal vele, tanácsot kér tőle és amikor az ügyét elintézte, kiszól az előszobába:

— Gyere be asszony.

Belép a felesége, aki az egész idő alatt kiünn volt az előszobában. Pirosképű, formás menyecske, karcu, fiatal, szép.

— A feleséged . . . mondja a gazda. Elhoztam, hogy tessék megvizsgálni.

— Hogy hogy?

— A foga fáj.

— Öregem, — mondja a képviselő — é-nhiába vizsgálom meg, mert én ügyvéd vagyok, nem orvos.

A magyar felháborodik:

— Már bocsánatot kérek . . . a múlt hónapban egy másik képviselő urnál voltunk és akkor is féjt a foga az asszonynak és én kimentem és ő megvizsgálta, még másnap is be kellett neki hozzá jönni, pedig az is csak ügyvéd.

(Kis szünet.) Nehéz, fárasztó darabból folynak most a próbák a színházban. A személynézetnek kevés idő áll rendelkezésére, hogy a szerepeket jól megtanulhassa, így hát szorongó szívvel gondol egyik-másik tag a premierre.

Az egyik próbán a rendező olvassa a darabból a szerzői utasításokat. Egy helyen azt mondja a szerző:

Kinos szünet.

A rendező szomorúan mondja erre:

— Azt hiszem, az előadás alatt ezt az utasítást többször be fogjuk tartani.

(Aválás oka.) A minap egy ügyvédhez fölment egyik szomszédos községbeli hivatalnok.

— Válopert indítok a feleségem ellen, — mondta ridegen.

— Ugyan ne mondja? És miért? Nem tudom megérteni, hogy tizenkét évi házasság után miért válik el a feleségétől?

— Egyszerűen azért — felelte a férj — mert 12 évi házasságom alatt nem tudtam megfejtetni azt, hogy miért vettem őt feleségül?

(A bunda.) Egy aradi kereskedő felesége a napokban új bundát kapott és az egyik hideg napon fel is vette, hogy pukkadajnak a barátói.

A bunda, amely háromezer koronába került, nagy feltűnést keltett. A kereskedőtől meg is kérdezte egyik jóbarátja:

— Bizonyosan nagyon jól megy neked, hogy a feleséged olyan gyönyörű bundát vett.

— Nagyon jól megy nekem — mondta a férj keserűen.

— Hogy volt az bunda? — kérdezték tőle.

— Nagyon drága volt.

Erre a barátja, miután még egyszer jól végignézte a pompás ruhadarabot, megjegyezte:

— Nahát ebben már csakugyan nem lehet megfájni. Ebben ugyancsak melege lehet a nagyságos asszonynak.

A férj keserűen válaszolt:

— Dehogyan van neki melege a bundában. Ő csak hordja, de melegem nekem van attól a bundától.

A ma délutáni repülés.

Bleriot megígérte, hogy Debrecenbe jön.

Aki az elmúlt vasárnap G. W. Hamel angol aviatikus repüléseit látta, amint széles, esős időben biztos kézzel vezette Bleriot-gépet a fellegek birodalmában, az tisztában volt azzal, hogy Debrecenben egy nagy jövőjű aviatikus mutatta be az új kor legnagyobb szerű találmányát. Akik a repülést látták, el voltak ragadtatva, akik nem láthatták sajnálták, hogy nem voltak szemtanúi Hamel légi produkcióinak. Az utolsó repülésnél a monoplán zivatarba került és amidőn leszállt, felborult. Azóta a gép Kenézy Gyula dr. orvostanár klinikájának gépészeti műhelyében javítás alatt állott és Kenézy Gyula e szívessege folytán teheti meg légi útját.

Ki gondolta volna, hogy a nyulasi rét valaha egy világesemény színhelye legyen. Pedig ez így lesz ma, vasárnap délután, amikor G. W. Hamel angol aviatikus versenyre kel a levegő világbajnokaival, első sorban Morrával, aki a gyorsaságban a világrekordot vezeti. A budapesti, bécsi, berlini, párisi sajtó hosszú cikkekben emlékezik meg a múlt vasárnap délutáni repülésről és méltatja Hamelt, aki eső és szél dacára vállalkozott merész légi útjára. Az egész világon érdeklődéssel kísérik a ma délutáni repülést, hogy sikerül-e Hamelnek a máris szédületes gyorsasági világrekordot megjavítani. A tíz kilométernyi felmérést a városi mérnöki hivatal végzi és irányát ma reggel jelölik meg. A rekord-ut hosszában a zsuri tagjai fehér zászlóval jelzik az ut irányát és figyelik zászlótól-zászlóig a gép fokozódó sebességét. Az utirány hosszában a debreceni orvosi kar tagjai és a mentők lesznek készenlétben esetleges bal eseteknél az első segély nyújtására.

A ma délutáni repülésnek érdekes vendége lesz.

Bleriot ugyanis megígérte, hogy itt lesz a ma délutáni repülésen.

A múlt vasárnapi vakmerő repülés híre gyorsan eljutott a francia fővárosba is és Hamel számos üdvözlő táviratot kapott Párisból és szűkebb hazájából, Londonból. Bleriot, aki nagy reményeket fűz ifjú tanítványához, a következő francia nyelvű sürgönynyel kereste fel:

„Szívvel gratulállok, hogy a mi ellenségünkkel: az eső- és széllel felvette a küzdelmet és győzelmet aratott felettük; az aviatikai világban nagy örömet keltett repülése. Sürgönyözzön, mely alkatrészek törtek a felborulásnál. Tiszteletje: Bleriot”.

A sérült alkatrészek helyett a ma éjszakai vonattal a Bleriot-gyár egy szerelőjével megérkeztek az új pilon, a propeller és az egyensúlyozó, amelyet az első szállításhoz elcseréltek és amely miatt Hamel nem kockáztathatta a merészebb repüléseket. A szerelő magával hozta Bleriot levelét is, melyben értesíti Hamelt, hogy a vasárnap délutáni gyorsasági küzdelmét látni akarja és tegnap elindult, hogy idejében Debrecenben lehessen. Így hát vasárnap a debreceni közönség látni fogja a híres Bleriot, akinek gépét a francia nemzeti muzeumban őrzik a La-Manche-csatorna átröpülése emlékére; Bleriot mestert, akinek nevét a történelemben vastag betűkkel jelölték meg az utókor számára. Blerioton kívül a gyorsasági mérkőzést végignézi gróf J. Skrsinsky, a lengyel arisztokráciának egy Párisban élő fiatal tagja, az aviatikusnak barátja és Arthur F. G. Kilby az angol hadsereg legfiatalabb vezérkari kapitánya, aki Hamelnek honfitársa.

A fővárosi Aero-Klub is érdeklődéssel kíséri a repülési eredményt, amelynek színtere Debrecen lesz és ifj. Tolnay Lajos igazgató telefonhoz kérte Letzter Józsefet, a repülések rendezőjét, megdugandó, mily előkészületek történtek a rekordrepülésre és utasításokat adva, hogy a rekordrepülés a nemzetközi aviatikai szabályok szerint történjék. A magyar Aero-Klub képviselőjében Windis-

Szendrő Sándor

zongora és hangszerkészítő Debreczen.

Zongora, gramofon és hangszer áruháza
Batthyány-u. 22. sz. alá

Telefon sz. 729.

Telefon sz. 729.

Uj!

graetz herceg elnök és ifj. Tolnay Lajos igazgatók lesznek jelen a rekord repülésnél.

Ma Letzter Józsefnek sikerült megállapodásra jutnia, ifjabb Tolnay Lajossal, akivel az egész est folyamán telefon összeköttetést tartott fenn, mert a budapesti aero klub azt kívánja, hogy a rekord repülés a közönség kizárásával történjék, míg Letzter József ragaszkodott ahhoz, hogy a közönség jelenlétében a helyi zsüri ellenőrzése mellett eszközöltesse. Így nem lehetetlen, hogy Hamelnek a rekord repülést az aero-klub kiküldöttjei előtt meg kell ismételnie.

Letzter József a lapok útján felhívást intézett elsősorban az árvaházak igazgatóihoz, hogy a vezetési alatt levő intézetek árvái díjtalanul megtekinthessék a holnapi repülést. Ugyanezen felhívás a tanintézetek vezetőinek is szól, hogy a szegénysorsú tanulók, akik szegénységi bizonyítvány alapján az iskolákban bármely kedvezményben részesülnek, a repülést díjtalanul szemlélhessék.

A nyulási repülő-hely nézőtere Hamel kívánsága szerint átalakított. Az egész nézőtér egyhosszában van, ami által a repüléseknél közelebb juthat az aviatikus a közönséghez és jobban ellenőrizhető, hogy jegy nélkül senki be ne juthasson, valamint olcsóbb jegyekkel drágább helyet illetéktelenül ne használhassanak mások. Minden intézkedés megtörtént, hogy ki-ki könnyen eljuthasson helyére és zavartalanul nézhesse a repülési mutatóványokat.

A közlekedést a bérkocsik és a helyi kisvasut bonyolítják le. A helyi kisvasut ismét a Bika szálloda előtti megállótól indul délután félegyrtől 10 percenkénti időközökben és a repülőtérről vissza a repülés befejezésekor több vonat lesz készenlétben a közönség viszszaállítására. A repülés ismét délután fél 3-kor kezdődik és másfél óráig tart. A rekord repülés a második felszállásnál lesz.

A múlt vasárnapi repülésnél nagyon sokan jegy nélkül jutottak a nyulási térre, ami által nagy kerületeket okoztak az aviatikus repüléseinek, aki a nézőközönség részére fenntartott helyeken kívül is kénytelen volt a tér számos helyét megkerülni.

Rostás István főkapitány a térre vezető utakat ezuttal szigorú felügyelet alá helyezi, mert a közbiztonságért nem felelhet másutt, mint a kijelölt nézőtérre. A rendezőség ezuttal felhívja azok figyelmét, akik az ugynevezett ingyenes helyről akarják a repülést végignézni, hogy ne ferdájanak a hosszú utat a nyulásig, mert a nézőtér közelébe sem juthatnak.

A jegyek délelőtt 10 óráig Antalffy József könyvkereskedésében válthatók. Délelőtt 10 óráig a Bika szálló előtt erre a célra felállított sátorban, ahol a repülési térre induló vonatig árusítatnak a jegyek. Déli 1 órától a méntelep előtt a gyalogjárók részére, a katonai barakknál a kisvasutal érkezők számára és a tér bejáratánál, a kocsikon érkezőknek lesz jegysátor felállítva. A vidék ismételen nagymértékben érdeklődik a mai felszállás iránt, sőt a fővárosi sajtó is képviselve lesz. A helyi zsüri Domahidy főispán elnökelete alatt husz taggal megalakult.

A jegyek árai: Pályavétel 5 korona, ülőhely 3 korona, elsőrendű állóhely 2 korona, másodrendű állóhely 1 korona.

Egyházi ügyek.

— **Protestáns egyházkerületi gyűlés.** — Fővárosi tudósítónk jelenti: Kolozsváron megtartották meg a református egyházkerület közgyűlését. A gyűlést báró Bánffy Dezső beszéde nyitotta meg. A szónok beszédében kitért a Rómából jövő enciklika Borromeusra, melyet protestáns ellenesnek tart. A katólikus reakció szükségessé teszi, hogy a protestáns konvent az országgyűlés elé kérelmet terjesszen. Azután Kenessey Pál püspök beszélt.

Zenekedvelők Körének hangversenyei

Művész munkaprogramm.

A Zenekedvelők Körének ezidei első bérleti hangversenye november hó közepén, közelebről meghatározandó napon *Gábrilovics Ossipnak*, a világhírű orosz zongoraművésznek zongoraestélye lesz. *Gábrilovics Ossip* két év előtt játszott utoljára Európában, s akkor áthajózván a tengeren diadalmas amerikai körutját kezdte meg. — Nem érdektelen felemlíteni, hogy Amerikában *Márk Twainnek*, a nemrég elhunyt nagy amerikai humoristának leányát vette el feleségül. — *Gábrilovics* csak pár napja van Európában, s itt első hangversenye a debreceni lesz. Ezt követi Budapest, Bécs és a többi nagy metropolisok.

A Zenekedvelők Körének második hangversenye november 30-ikán lesz, melyen a debreceni közönség által annyira megkedvelt és már két év óta nem hallott *brüsszeli vonósnegyes* játékában fogunk gyönyörködhetni. Ezen est annál élvezetesebbnek ígérkezik, mert a vonósnegyes társaság világhírű cellistája, *Gaillard*, kinek kiválása két év óta oly pótolhatatlan veszteséget jelentett, (a brüsszeli művészeti akadémia választotta meg tanárnak) az idén ismét a társaság kötelékéből lépett.

A Kör harmadik hangversenye december 15-ikén lesz, s azt *Ivonne de Tréville* énekelőadása fogja kitölteni, aki a tavalyi évadban egy csapásra hódította meg a debreceni közönséget. *Ivonne de Tréville* ezuttal egészen különleges és élvezetes programot adott. A francia dalt fogja bemutatni a tizenhetedik századtól napjainkig, az egyszerű pásztordaloktól *Glaude Debussy* szövevényes és ideges muzsikájáig. A januári, februári és márciusi hangversenyek most vannak előkészítés alatt. Tagsági díj évi 16, vagy 20 korona, melynek ellenében a tagok az összes hangversenyeken ingyen vehetnek részt. Tagul jelentkezhetni a titkári hivatalban, dr. *Spitz Lipót* ügyvédi irodájában, Piac-utca 49. sz. alatt, I. em. Az új tagok részére a helyeket a jelentkezés sorrendjében osztják ki. A kik már eddig jelentkeztek, azoknak helyeik fenn vannak tartva.

Lázadás egy kórházban.

Véresre verték a főorvost és a szolgákat.

Mint Nagyváradról jelentik nekünk: ma délután botrányos eset történt az ottani városi kórházban. A betegek összeszövetkeztek és fellázadtak a kórház főorvosa ellen, mert egy Tóth Péterné nevű ápolónőt elbocsátott a szolgálatból. A fellázadt betegek, akik valamennyien nők voltak nagyon kedvelték az ápolónőt, aki előzőeken volt velük szemben és annyira a szívén viselte a sorukat, hogy boldog pályát is biztosított a számukra, ahol, ha felgyógyulnak, könnyen kereshetik a pénzt, mert csak szeretni kell.

Az ápolónő már régebbidő óta folytatja bünyös üzelmét. Sok szerencsétlen nőt csábított a bűn útjára. Természetesen a gazdag jutalék nem maradt el a leányvásárlók részéről.

Ma azonban valami kiderült a gyöngé erkölcsü nőről és végeszakadt a jövedelmező ügynökösködésnek.

A kórház főorvosa Gáspár Dezső dr. nyomban elcsapta a veszedelmes ápolónőt. A betegek azonban, akiknek Tóth Péterné

szirva panasolta el szerencsétlenségét, nem nyugodtak bele a főorvos intézkedésébe.

Ma este, midőn Gáspár kórházi főorvos kórházi ellenőrzés céljából a női betegek szobájába nyitott, egyenesen neki támadt egy Denderle Etel nevű leány, aki fölkapott egy keze ügyébe eső pléhköpcészt és a főorvos felé dobta. A köpcészt Gáspár főorvost éppen halántékán találta és a súlyos ütés következtében eszméletét veszítette. Vértől borítva terült el a padlón.

Erre nagy riadalom és láрма keletkezett a beteg nők között, mire két szolga sietett az eset színhelyére, azonban vesztükre, mert a fellázadt betegek rájuk rohantak és véresre verték őket.

A lázadásnak az előhívott rendőrök vettek véget. A vérengző lázadók közül nyolcat letartóztattak, azokat, akik a vérengzés felbujtói voltak.

A letartóztatott betegeket nyomban kihallgatta a rendőrség és azok vallomása egy nagy botrányról rántotta le a leplet. A veszedelmes lélekkufárt, Tóth Péterné kórházi ápolónőt a rendőrség letartóztatta.

Szanatórium-estély a Bikában.

A tüdőbetegek szanatóriuma javára rendezett jótékonycélú multság ma este folyt le. Ugy a műsor, mint az azt követő táncmultság fényesen sikerült. A műsor háromnegyed tíz órakor vette kezdetét. Ekkorra már egészen benépesedett a Bika emeleti díszterme. Bájós és szép úri leányok holmi tombolajegyeket, szépségversenyi jegyeket, szivarkákat és más efféléket árultak nagy ambícióval. Felhangzott a jelszó és bájosan csi-csergő leányjakkáról:

— Ne feledkezzünk meg a szegény tüdőbetegekről!

És a jelen voltak adtak szívük és — zsebük szerint.

Zoltán István konferálta a kabaré-számokat.

Jó volt a Fábíán Margit és Zoltán István párosjelenete. Molnár Ferencnek egy ketten beszélő kis kedves novelláját adták elő.

Thury Elemér, a debreczeni színház il-lusztris tagja a volág teremtséről mondott el egy humoros és rendkívül szellemes monológot, mely a közönségnek nagyon tetszett. Sok is van. Tudniillik a színháznál.

Közben megérkeztek a kabarészámokban szereplő színészek. A mindig szellemes Horváth Kálmán veszi át a konferenziér szerepét és szíves elnézést kér a közönségtől, hogy egy kissé elkésve érkeztek, mert: — ugymond — nekik egy kis meletkötés okozta. Miske Aranka, a debreczeni színháznak az énekesnője a „Hulló falevél” című népszerű dalt nagyon kedvesen és mély átérzéssel énekelte.

Ligeti Lajos és Szilassi Etel sikerült alakításban parodizálták a nőemancipációt.

Kardos Géza egy komoly és egy vig költeményt szavalt. A közönségnek igen tetszett a minden tekintetben pompás előadás.

Fábíán Margit sok bájjal énekelte az orfeumok deszkáin már meglehetősen elcsépelet „Nem szabad, dehogyszabad” című pajkos kuplét.

Boldizsár Zsigmond énekelte egy komoly és egy vig kuplét. A közönség zajosan megtapsolta.

Zoltán István mint siró ember nevette meg azután a közönséget.

A közönség türelmetlenül és felcsigázott kíváncsisággal várta a hirdett Strelinger Annuska felléptét, ez azonban elmaradt és jött helyette egy éppen nem óhajtott sikamlós pesti orfeum-szám: Szép Ernő „A papajelölt” című páros jelenete. Ligeti Lajos és Horváth Kálmán mutatták be ezt a kis malacságot. A közönség azonban — nem kis jogosultsággal — általános figyelmetlenséggel és zajongással tüntetett a mi ma esti közön-

Kostya János

arany és ezüst ékszerüzlete

25 éves lonnállása alkalmára tetemesen megnagyobbítva, ujonnan felszerelve **szébbnél-szebb** ujdonságokkal és kitűnő pontos járásu **zsebórákkal, briliáns ékszerekkel** a legolcsóbb és lelkiismeretes kiszolgálással. **Ujművek, átalakítások és javítások műhelyemben készülnek.** Ajánlom magamat a n. é. közönség további b. pártfogásába

DEBRECZEN, Széchenyi-utca, a ref. Kistemplommal szemben.

Vieperulobol

1910. november 6.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ségünk elé éppen nem való tizedrendű orfeum-szám ellen.

Ez volt a kabaré utolsó száma. Lázás érdeklődéssel fogott hozzá a rendezőség a tombolajegyek és szépségversenyjegyek elárúsításához.

Nemsokára kiürült a nagy terem, az asztalokat és székeket kihordták és a Magyar bandájának tüzes ütemeire táncba fogott a fiatalság. A táncolók között sok szép és bájos leányt láttunk. A tánc a késő reggeli órákig tartott.

A püspökladányi szép trafikoszó kálváriája.

A csomagszállítási vállalat megkegyelmezett

Megirtuk mintegy tíz nap előtt, hogy a püspökladányi állomás trafikoszója és tizenhat esztendő szép leánya egy ködös őszi éjszakán eltűntek a püspökladányi állomásról. A hirtelen eltűnés okát a csomagszállítási vállalatnál abban a körülményben találják, hogy a szép Békésiné hírlapok árusításáért nagy összeggel tartozott, s nem számolt el a csomagszállítási vállalatnak.

Minden jel arra mutatott, hogy a szökevény trafikocsalád a főváros felé vette az útját. A budapesti államrendőrség detektívei felkutaták az egész várost, amíg egyszer aztán csakugyan ráakadtak a szökevényekre. Tegnap este Békésinét és leányát előállították a rendőrségen.

Békési Imréné, a volt püspökladányi trafikoszó, zokogva mondta el az ügyeletes rendőrkapitánynak:

— Az uram Békési Imre málházó volt az aradi vasúti állomáson. Szegényt, ártatlanul, lopással gyanúsították meg és ez úgy elkészerítette, hogy felakasztotta magát. Amikor kiderült, hogy ártatlan volt, az állam cukorkaüzletet engedélyezett a számomra. Ebből megéltünk volna hét árvámmal, de a hely más célra kellett s a bódémat lerombolták. Közben megkaptam a püspökladányi állomási trafik-bérletet és egyúttal a csomagszállítótól is bizományba lapokat. A trafikberendezés sok pénzembe került, szorult helyzetemben a csomagszállítási vállalat pénzéhez nyultam: kétszázötvennégy koronáért dohány árut vettem. Amikor aztán elkeltt volna a vállalatnak számolnom a pénzzel, nem tudtam. Feladtam a trafiküzletet és feljöttem a gyermekeimmel Pestre. A legnagyobb lányomat iskolába adtam, a fiam inas lett, a többi öt gyerek pedig a menhelyre került. Szerdán jöttem értem a detektívek, mert a csomagszállító sikkasztás miatt feljelentett. Kérem az urakat, engedjenek szabadon, én meg fogom fizetni a kárt, dolgozni fogok.

A rendőrkapitány meghatva hallgatta a szerencsétlen asszony előadását, azonban nem tehetett egyebet, mint előzetes letartóztatásba helyezte és egyidejűleg értesítette a csomagszállítási vállalatot. Tegnap reggel azonban Békésinét szabadon bocsátották, mert a csomagszállítási vállalat megbocsátott neki és feljelentését visszavonta.

HIREK.

A nyomorgók és a divathóbort.

Közeleg a tél! A fákról lehulló, megsárgult levelek, az erdő zizegő harasztja, a reggeli dér, meg ködök, egyként hirdetői a természet haldoklásának. S aztán, ha meghalt a természet, jó a nyomor irtózatossá, szomorú képe. Szünetelnek a külső munkák, sok ember marad kenyér nélkül. Otthon, a kicsi lakásban fonnyadtkepi asszony, meg sápadt, éhező gyermekek dideregnek, fáznak s az apa tehetetlenül nézi a vergődést.

Nincs kenyér, nincs szén, nincs fa s ami

a legfontosabb, nincs munka. Az uri közönség bálozni jár. Váltják egymást a zsurok, soaréék, a bálók, a társadalom vigad, mikor szegény, nyomorult embertársai a legnagyobb nyomorban élnek. Szemképrázta toalettek, selymek és csipkék suhognak a bálterem parkettjein, mesés értékű gyémántok, briliánsok és gyöngyök szórják vakító sugaraikat a jól fűtött teremben s nem gondolnak akkor arra, hogy hány szegény, meggyötört családapa bámulja akkor a halvány mécsvilágot, keze közé temetett fejével s hogy hány szerencsétlennek sug gyilkos, halálos gondolatot az örökké kísértő démon, a szerencsétlenek végső menedéke: a mors imperator.

Ha azok a báli ruhák egyszerűbbek lennének, ha csak félannyi gyémánt, meg arany vakitaná a szemeket, milyen szép, milyen nemes, milyen nobilis volna, ha egyszerű ruhában jelenne meg a bálon, pláne a jótékonycélu bálokon, a hölgyek azt mondanák:

— Uraim és hölgyeim, nem hoztam erre a bálra Holzertől toalettet, nem hoztam Párisból a kalapot, hanem itt van a különbözet, a tél nyomorultjainak adom.

— Vasárnapi istentiszteletek. Vasárnap prédikálni fognak a következők: A Nagytemplomban G. Szabó Gábor segédlelkész, a Kistemplomban 9 órakor Bereczky József szenior, 11 órakor M. Jánosi Zoltán lelkész, a Kossuth-templomban Dicsőfi József lelkész, az Ispótyai templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, a Homokkerti imaházban Uray Sándor lelkész, a Csapókeri imaházban Kovács János lelkész. — Az ágost. hitv. evang. templomban a vasárnapi istentiszteletet d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi.

— A Debreczeni Független Ujság új regénye. Mai számunkban a kiváló magyar író, Vértessy Arnold egyik legsikerültebb regényének közlését kezdjük meg. Az új regény címe: „A nyomoruság iskolája” s tárgya a magyar társadalmi életből van merítve. Ugy érdekesítő mesésövése, mint a pompás, színes nyelvezet méltán tarthat igényt olvasóink érdeklődésére.

— Számonkérőszék a városnál. November 15-én Domahidy Elemér főispán elnökelete alatt számonkérőszék lesz a városnál, amelyen az egyes hivatalok ügyforgalma vizsgálattal felül.

— A vármegye bíráló választmánya e hó 14-én délelőtt ülést tart a vármegyeháza nagytermében.

— A száj- és körömfájás Hajdúvármegye területén ugyancsak grasszál. Csege kivételével minden városban és községben járvány szerűleg lépett fel az állatjárvány. Az alispáni hivatal elrendelte a legszigorubb óvintézkedések megtételét.

— Háztulajdonosok gyűlése. Vasárnap délelőtt a debreczeni háztulajdonosok a Royal-szállóban népgyűlést tartanak, amelyen a közös érdekek megvitatása szerepel a napi rendben. A gyűlést számos háztulajdonos hivata össze s 11 órakor kezdődik.

— Oltások az Ehrlich-szérummal. Fővárosi tudósítónk jelenti: Marosvásárhelyen Dózsa Lajos dr., a marosvásárhelyi kórház főorvosa az Ehrlich-szérumával 80 beteget oltott be. A betegek közül 77 meggyógyult és csak 3 esetben maradt a beoltás eredménytelen. Dózsa Lajos főorvos a kedvező eredményről jelentést tett Ehrlich tanárnak.

— Elmebetegek szállítása. Gyakran megtörténik, hogy egyes elmebetegeket a belügyminisztérium engedélyének előzetes kikérése

és minden előzetes tudakozódás nélkül föl szállítanak a székesfővárosba és miután itten a szükséges engedély hiánya és az állami gyógyintézetek túlszűköltsége miatt a beteg elhelyezése akadályba ütközik, a kísérők azokat egyszerűen a rendőrségre viszik, sokszor pedig az utcákon szabadon bocsájtják, hogy ez által az állami rendőrség beavatkozását mintegy kikerüljék. A belügyminiszter e visszasságok elkerülése végett szigoruan utasította a közigazgatási hatóságokat, hogy az elmebetegeknek elmeigógyintézetbe elhelyezése esetében a belügyminisztériumtól az előzetes engedély mindenkor kikérjék, vagy felette sürgős és halasztást nem tűrő esetekben az elmeigógyintézet igazgatójától, melybe a beteget elhelyezni szándékoznak, mindenkor előzetes tájékoztás szerzesék arra nézve, vajjon elmebeteg felvehető-e.

— Kinevezett pénzügyi gyakornok. — Kovács Péter díjtalan számgyakornokot a pénzügyminiszter díjas segédszámgyakornokká nevezte ki.

— A kuria egy döntvénye. A Tulipán-szövetség Blisek Ignác nyiregyházi bíróként 747 korona értékű nyersarut adott át azon célból, hogy azt utiladák készítése céljából feldolgozza. Ezt Blisek meg is tette, az elkészült bíróndöket el is adta, de azok vételárából a nyersanyag árát a szövetségnek nem térítette meg. A szövetség ennek folytán sikkasztás miatt följelentette Bliseket és ez alapon a nyiregyházi törvényszék a vádlottat egy havi fogházra ítélte s ezt az ítéletet a debreczeni kir. tábla is jóváhagyta. Ellenben a Kuria mindkét ítéletet hatályon kívül helyezte, s a vádlottat a sikkasztás vádjától fölmentette.

— Elítelt főmérnök. Aradról jelentik: Az aradi Weitzer-féle vaggongyárban 1908-ban szerencsétlenség történt. Egy hatalmas darut szereltek fel és ez alkalommal Remenyik László főmérnök elrendelte, hogy a műhely tetőszerkezetét oszlopokkal és gerendákkal támasszák alá, hogy meg ne roppanjon, amikor a ráhalmazott csigával a súlyos darut magasra emeli. A daru felszerelése után az alátámasztó oszlopokat eltávolították, egyik oszlop azonban még hetekig helyén maradt. Egyszer ez az oszlop lezuhant és a műhelyben Csizmás György munkásnak mindkét lábát eltörte. Csizmás örökéletére nyomorék maradt. A királyi ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testi sértés címe alatt vádat emelt Remenyik László főmérnök és Wágner Hermann mérnök kazánosztályvezető ellen. Ma volt ez ügyben az aradi törvényszéken főtárgyalás. A törvényszék a vádat alaposnak találta s Remenyik főmérnököt 600 korona pénzbüntetésre ítélte. — Wágnert azonban felmentette, mert bűnsége nem bizonyult be.

— A halálraítelt öngyilkossága. Beuthenben két napig tartó végtárgyalás után az esküdtszék bűnségnek mondta ki és a törvényszék akasztófára ítélte Mamlas József iparost, aki az erdőben meggyilkolta kedvesét. A gyilkos suhanc közömbösen hallgatta végig az ítéletet és nem felebbezett. Visszavezették eollájába. Negyedóra mulva a börtönőr ebédet hozott neki. Az ablak rostélyára felakasztva, holtan találta az elíteltet.

— Ujabb ezrek. A dél-lobosi sztrájk — mint Londonból jelentik — mind jobban terjed. Az évtizedek óta kiszipolyozott, agyongyötört és éhezett munkások minden erejüket viszik bele a harcba, mely előreláthatólag az ő győzelmükkel fog végződni. Ma újabb hat bányának mintegy hatezer munkása csatlakozott a sztrájkhoz, amely még hetekig is eltarthat.

Weisz Adolf posztó kereskedése ideiglenesen a főtőzsdével szomben — lovó bódében. —

— **Orvosi hírek.** Dr. Hajnal Dezső fogorvos több heti távollét után hazaérkezett és hétfőtől kezdve ismét fogad.

— **A debreczeni-nyírbátori vasút.** A Debreczen és Nyírbátor között létesítendő vasút költségeire Debreczen városa 100,000 korona hozzájárulást szavazott meg. A miniszter ma ideérkezett rendeletével az erre vonatkozó közgyűlési határozatot már jóváhagyta.

— **Debreczen címere.** Február havában, tehát rövid idő múlva fog megindulni a debreczeni villamos. A villamos koc sikat az igazgatóság sárgára akarja festetni s arról is van szó, hogy Debreczen város címerét kívül a kocsikra fessék.

— **A miniszter köszönete.** Dr. Brunner Lajos helybeli orvos, szem-, fül-, és gégespeciálta, a siketnémák intézete növendékeinél az orvosi teendőket hét éven át teljesen díjtalanul s mégis a legszivesebben látta el. A vallás- és közoktatásügyi miniszter értesülvén erről, a következő köszönő iratot intézte nevezett orvoshoz:

— A siketnémák debreczeni áll. s. intézete igazgatóságának a f. évi október hó 7-én 445. sz. a. kelt felterjesztéséből örömmel értesülvén arról, hogy Ön a nevezett intézet növendékeit már 7 éven keresztül a legnagyobb odaadással teljesen díjtalanul volt szíves gyógykezelt. Fogadja Ön ezen humanus cselekedeteért s önzetlen fáradozásaiért őszinte elismerésemet. Budapest 1910. évi október hó 24. ZICHY.

— **Kereskedő ifjak társulata ünnepe.** A kereskedő ifjak társulata ünnepe keretében leplezi le 10 éven át volt szeretett elnökének, Sesztina Jenőnek arcképét. Az ünnepség a kereskedő társulat dísztermében vasárnap délelőtt 11 órakor folyik le. Este társasvacsora lesz a Royal dísztermében fél 9 órakor.

— **Vasúti díjszabási tanfolyam.** A sokféle vasúti díjszabás között való eligazodás rendkívül nehéz és ma már külön komoly studiumot képez. Pedig kereskedők és iparvállalatokra ugyancsak fontos a díjszabás ismerete és a tarifa tételek kiszámítása körül való jártasság. A M. Gy. O. Sz. debreczeni fiókja a múlt ülésén tehát elhatározta, hogy egy díjszabási tanfolyam rendezésével módot ad az érdeklődő cégeknek és vállalatoknak, hogy egy-két arra alkalmas tisztviselőjüket e fontos ügy ismeretére kiképezhessék. A tanfolyam 5-6 hétig tart s hetenkint kétszer, az esti órákban tartja előadásait. Kezdetét november hó 15-én venné. Jelentkezéseket a kereskedelmi és iparkamara titkári hivatala fogad el.

— **A Debreczeni Kölcsönös Segélyző-Egylet** igazgatósága elhatározta, hogy hétfőn délelőtt rendes befizetési és üzleti napot tart, ellenben a péntek délutáni befizetések ezentul elmaradnak.

Tudományos megfigyelések a moszkvai császári orvosi egyetemen megállapították: „Valamennyi hashajtó ásványvíz között a **Ferencz József-keserűvíz glaubersóban és keserűsóban a leggazdagabbnak** bizonyult. Ennél a sajátosságánál fogva, melyet még fokoz az, hogy szódabikarbóna-tartalommal is bír, minden más hasonló ásványvíz fölé helyezendő. A természetes Ferencz József-keserűvíz még kis adagok használata mellett is, gyorsan és biztosan ható hashajtó. A valódi Ferencz József-keserűvíz csakis teljesen természetes állapotban, minden hozzátétel nélkül kerül forgalomba és ásványvízüzletekben, gyógytárakban és drogeriákban kapható.

— **A mai nap halottai.** A mai nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami ayakönyvi hivatalhoz: Tóth László római katolikus 12 hónapos, Peregrind Bernátné izr. 54 éves, Hajzer Péter református-14 napos, László Mária református 3 hónapos.

GLÜCK JÓZSEF
áveg- és lámpa kereskedésbe
Piac-u. 6 a nagytemplom mellett.

— **Rózsa, Kistemplombazár.** Megérkeztek óriási választékban női és gyermekfelöltők, fekete és divat daróc Bundák, Costümök, mérték szerint 30 koronától kezdve a legszebb kivitelben, 24 óra alatt saját műhelyesebb kivitelben 24 óra alatt saját műtermünkben készülnek.

— **Másfél millió kártyaadósság.** Krakóból jelentik: A letartóztatott Seinfeld ügyvéd kártyaadósságai megülik a másfél millió koronát. A törvényszék az ügyvéd vagyona csődöt rendelt. Seinfeld még letartóztatása előtt néhány nappal egy kávéházban pincérekkel kártyázott. Ezeknek egyike 20 koronával kezdte a játékot és készpénzben husz ezer koronát nyert az ügyvédől. Egy lembergi éjjeli kávéházban egy este 50,000 koronát veszített. Berlinben, Bécsben sipisták többször kifosztották a szenvedélyes kártyás ügyvédet.

— **A Debreczeni Dalegylet** vasárnap dél után 5 órától a Royal-szálló nagytermében tartja első vasárnap délutáni hangversenyét. A magas színvonalu műsort már közzöltük, most csak azt ismételtetjük, hogy aki János Zoltán magas röptü költeményeit, Grósz Ernő művész zongora játékát hallani akarja, ne elfeledkezzék meg az előadásról. Művészi lesz Rácz Károly zenekarának megnyitója, valamint a Dalegylet több énekszama.

— **Öngyilkos katonazenész.** Budapesti tudósítónk jelenti: A Liliom-utca 45. számú házban lakik Sepmolyán rendőri felügyelet alatt álló leány, vele lakik ugyanott Kléh Anna ugyancsak rendőri felügyelet alatt álló leány. Sepmolyán Mariskának már huzamosabb idő óta kedvese volt Finis Károly honvédekarszabási szakaszvezető. Finis ma reggel eljött a leány lakására és pénzt adott neki, hogy menjen el hazulról reggelizni, — mert neki szüksége van a szobára, ő agyon akarja magát löni. A leányok nevetve távoztak, mert tréfának tartották Finis kijelentését, annál is inkább, mert a zenekari szakaszvezető részeg volt. Kléh Anna később mégis visszajött és benézett a szobába, ahol Finis az asztal mellett ült, levelet írt, mellette revolver feküdt. A leány meijedt, elszaladt és szólt egy rendőrnek. Mire a rendőrrel visszaérkezett, a szoba már zárva volt, hörgést hallottak. Az ajtót betörték, a földön véreben átlótt homlokkal feküdt Finis, aki akkor még élt, de néhány perc múlva meghalt.

Két levelet hagyott hátra, egyet a leánynak, melyben azt írja, meghasonlott önmagával, megunta az életét. A másik levél atyjának, Finis Károlynak szólt. Az öngyilkosság színhelyén megjelent a katonai hatóság és a holttestet elvitette.

— **A legszebb férfi kalapok,** elismert legjobb szabásu férfi ingek és feltűnést keltő szép nyakkendők nagy választékban Frank Testvéreknél, Piac-utca 50., vármegyeháza mellett.

— **Hunnia képei szépek! Hunnia képei olcsók! Hunnia képei tartósak! Hunnia levelezőlapjai szenzációk olcsóságban és kivitelben! Hunnia műterem a PIAC- és CSAPO UTCA SARKÁN az utcai oldalon van! Hunnia modern berendezésű fényképészeti és festészeti műterem!**

— **Házilag készült férfi ingek 3 korona 50 fillértől 7 koronáig Lengyel Samunál.**

— **Dr. Brunner Lajos** november 1-ső óta Hatvan-utca 2. szám alatt lakik.

— **Dr. Katona Mihály sárospataki homeopata orvos** ismét rendel f. hó 11-én, azaz pénteken egész nap és 12-én, szombaton d. e. 11 óráig Darabos-utca 55. szám alatt, ahol különösen tüdő- és gyomorbetegségeket számosan látogatják a sikeres gyógyításairól híres orvost.

— **Rott L.** női divat szalonját november 1-től Piac-utca 7. szám (Vecsey-házba) helyezte át.

Megérkezett **nagy választékban** asztali függő lámpák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, ugyszintén Ebédlő, Kávés, Teás, likőrös, vizes boros, sörös készleket a legolcsóbb szolid, szabott ár mellett. — **Képrekeretes és ávegezés a legolcsóbban!**

Üzlet áthelyezés miatt
végeladás
Minden, áron alul adatik el
GLÜCKEDE
cipőüzletében, a barakban.

— **A Polgári Takarékos és Segély Szövetkezet** Piac-u. 73., a 15-ik évtársulatra már a mai naptól kezdve igen olcsó heti befizetésekkel minden levonástól ment könnyen törleszhető kölcsönöket folyósít.

— **A színházi saison** megkezdődik, csekély havi részletre, de készpénzért is mesés olcsó áron vehet színházi látcsöveket Schwartz pipásnál, a városházával szemben.

Legszebb órák, ékszerok
legolcsóbban vásárolhatók
GASPARIK ADÁM
műórás és ékszerésznel Debreczen, Hunyadi-u. 12.

— **Megtekintésre érdemes képeket** állított ki Burg Izsó fényképész a Piac-utcán levő Tolnai cipőüzlet kirakatában. Minden egyes kép bizonyítja, hogy Burg Izsónál tényleg minden igényt kielégítő fényképek készülnek. Bárki meggyőződhet az izléses kivitel és az olcsó árak felől, műtermem Kossuth-u. 24.

— **Lampionok** legolcsóbb árban kaphatók Thaisz papírnemű áruházában.

— **Pilus és vadász kalap** ujdonságok Lengyel Samunál, Piac-u. 43.

Békés Lajos Debreczen

Piac-utca 46.

Legjobb szabásu
férfi ingek.

**Kalap, cipő és nyak
kendő ujdonságok.**
— Angol felöltők. —

Telefon 304.

— **Debreczen sz. kir. város** legolcsóbb férfi-ruha áruháza Ortúfeld, a kistemplom mellett.

— **Mindennemű könyvkötések,** bördíszmunkák, reklámcikkek stb. Antalffy Ferencz könyvkötészetében készíttetnek Piac-u. 31.

— **Jegysek!** Butorszükségletöket legolcsóbban szerezhetik be Jancsó Testvérek Sestakerti asztalos ipartelepének butoraktárában Csapó-utca 17. szám. Színházi átjáró udvar.

**Eljegyzési és esküvői
jelentések**

legelegánsabbak és legolcsóbbak

Csillag Arthur

könyv és papirkereskedőnél, Városháza épület.

Modern, finom levélpapír ujdonságok

a legnagyobb választékban.

Legjobb és legszebb
Csipek Daniél cipő
 árufőnök
 TELEFON 501
Tólnak Debreczen,
 Racs u. 49. post. szám: 2200.

Csipke, tüll és szövet függönyök, ágy és asztalterítők, kokusz szőnyegek, lábtörölők, paplanok, matracok Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9.

— Őszi felöltők óriási választékban Grünfeld A. és Társa üzletében.

— A kékre festett kirakat mai hirdetését a közönség szives figyelmébe ajánlom.

Menyasszonyi ékszeresek!
 Legnagyobb választékban!
 Legolcsóbb árakon!
 Jótállás mellett!
Löfkovits Arthur és Társa
 Magyarország legnagyobb, legmegbízhatóbb óras és ékszerész üzletében.

Drágább lesz a szivar.

Micsoda? Hát már a szivar is!
 Csak aki igazán nagy dohányos, tudja azt, hogy ez mit jelent.

Ha a hus drágább lesz, azon lehet segíteni, (ugyis ahogy azt gróf Serényi másoknak javasolja, hogy akiknek nem tellik, — egyenek például csicsókát, vagy krumplit), mert az ember ehettek kevesebb húst is, — de a dohányszükségletet leszállítani, lemondani, ha mindjárt csak részlegesen is, erről a gondúzó, bufelejtő szenvedélyről: az több, mint amennyit az embertől a magas kir. kincstárnak követelni lehet.

Az ifjú Dumas irt egyszer egy érdekes crocquist az emberi szenvedélyekről és hét ilyen sorolván fel, elsőül a fősvénységet említette fel, (mert ez permanens és az öregségben, vagyis akkor dühöng legjobban, amikor a legabszurdabb, mert hisz ekkor már mihamarabb meg kell válni a földi javaktól), de mindjárt másodikul a dohányzási szenvedélyt említi fel, amit meg is indokol ilyenformán:

Mikor az apját, a szintén világhírű, ünnepelet író temették, ő a temetés előtt a gyászháznál órákat töltött el a ravatal mellett, majd száz és száz, a boulevardokon sorfalat álló egylet és társulat között órákig gyalogolt hajdon fővel a gyászkocsi után a Pére la chaiseig, végül jött a temetés maga, a nyitott sir előtt az akkori írók és akadémikusok tartottak hosszú, hosszú gyászbeszédet.

És Dumas fils bevallja, hogy ezek voltak az ő életének legsanyarubb órái, mert szinte ideges rángatózással kapkodott a balzsebében levő cigarettatárca után . . . nem lehetett, a helyzet, a tisztesség, a kegyelet nem engedte, nem volt szabad — rágyújtani.

De eszembe jut erről a látogatásom az illavai és munkácsi fegyházban, mindkét helyen több rab somfordált felém, halkan sugva: „Egy kis szivarvéget, egy kis bagót, nagyságos ur!”

És látom a színházi felvonásközöket, hány ember rohan ki az utcára egy kis szippantásra, látom a képviselőház folyosóját gomolygó füstfelhővel, látom a hosszú bankettek, amelyen a férfiak egy része izeg-mozog és csak akkor van megváltva, ami-

kor végre valahára az ünnepelet is (nem szónokol tovább, hanem) — rágyújt.

De voltam Konstantinápolyban is, az előző éjszaka két órájától másnap naplementéig bőjtölt a sok igazhitű, a koplalástól csak úgy vánszorgó muzulmán; ez már a 30 napos bőjt 27-ik napja volt, és mikor a nap korongja alá bukant az aranyszaru hullámai mögött, a török legelső dolga nem egy korty viz, nem egy falatocská étel volt, hanem belenyult a kezével a bugyogó jobb zsebébe, ott büvészi ügyességgel megsodorta a cigarettáját és — rágyújtott.

A török-orosz háborúban 1877-ben két magyar újságíró vett részt mint hadi tudósító, Lukács Gyula és Mócs Zsigmond, két rossz gebén bandukoltak a hegyek között.

Egyszerre egy lovas török előrs — 6 ember — veszi körül őket és se szó, se beszéd, kihúzzák a görbe kardokat és Mócs Zsigát attakirozzák.

Lukács Gyula nem szökött meg, hanem nekivágott a hat töröknek, elő a revolvert, leterít nyomban a hat törökből kettőt, — a többi megfutamodik.

— Barátom — mondja Mócs Zsiga meghatottan — az életemet mentetted meg, soha nem felejttem ezt el neked, kérj tőlem bármit az életben, mindent megteszek érted.

Harmadnapon ismét együtt lovagol a két magyar.

— Kérlek Zsiga — mondja Lukács, kifogytam a cigarettából, — ugyan adjál egyet.

— Barátom, mondja Zsiga, te az életemet mentetted meg, kérj tőlem bármit is, de cigarettát nem adhatok, mert már nekem is csak 5 darab van.

E cikkecske keretében nem mondhatok el többet a dohányzási szenvedélyről, pedig annak mindennel dacoló nagyságáról ezer példát és adomát tudnék regélni, de az öreg Izsák Györgyötől el kell még mondanom ezt a rövid históriát:

Izonyatos nagy dohányos volt Gyuri bácsi, a pipacsutóra árkot ázott a metsző fogaiba és a körmei sárgáltak a nikotin festékétől.

78 éves volt már, köhögős, meghajlott törékeny, amikor igen heves szembaja támadt.

Eljön hozzá a doktor, aki hosszas vizsgálódás után azt mondja neki:

— Hát bizony, kedves bátyám, ha a veszedelmes trahomaticus gyulladásban levő szemét meg akarja menteni, akkor fel kell hagynia a dohányzással.

— Micsoda, doktor ur? — mondá elborulva a vén füstölő kémény — hisz abba én belepusztulok, mán pedig, ha arról van szó, hogy az ablak pusztuljon-e el, vagy az egész ház, — akkor inkább pusztuljon el csak az ablak!

És Gyuri bácsi megvakult, de — tovább pöfékelt.

Különbözik pedig azt hiszem, hogy azok az urak odafönn a fináncminiszteriumban, akik a szivar árát akarják felemelni, maguk nyilván nem dohányos emberek és evvel kapcsolatosan eszembe jut, hogy mikor egy kis erőszakos nemi közömbösítésért két esztendői börtönre ítélték el K. Balog István 22 esztendő monori legényt és az elnök megkérdte tőle, hogy akar-e fölébbezni, — a legény így felelt:

— Apellálok nagyságos ur, csak azt szeretném, ha most már fiatalabb bírák ítélnének felettem, akik jobban megértenék az én esetemet, mint azok az öreg urak itt, meg odafönt.

Szekant.

Új üzlethelyiségbe
 helyezte át
Vági István
 ékszerész és vésnöki műtermét
Miklós-utca 5. szám alá.
 Új munkaerővel, kitűnő berendezéssel, készít mindennemű **modera és speciális óraszerkezeteket, véséseket** fémbe és kőbe. Átalakításokat, javításokat olcsón és pontosan.
Kész áruból állandó raktár.

A Fischer-házban

kiadó a jelenlegi Fonciere biztosító emeleti helyisége, 4 szoba, előszoba

1911. május 1-re.

Győrfi Testvérek
 ardlivat-, kalap- és fehércsémák kizlato
 Placz-utca 18. Erőber árcsarnoknál szemben.
Őszi újdonságok
 az összes ardlivat ezikkben és pipercsémákban.

Közzététel.

Terménynyitózsde.

szk. E. debreczeni bizományos távirati irodája.

Budapest, 1910. nov. 5.

Készáru változatlan.

1910. októberi buza	10.05—06
1911. áprilisi buza	10.65—66
1910. májusi buza	—
1910. októberi rozs	—
1911. áprilisi rozs	7.78—79
1910. májusi rozs	—
1910. októberi zab	—
1911. áprilisi zab	8.35 36
1911. májusi tengeri	5.54—55
1910. szept. tengeri	—
1910. apr. tengeri	—
1910. augusztusi repce	—

Legolcsómsabb
Férfi ruhákat készít
 mérsékelt árakért
Szabó László
 férli Szabó Debreczen, Széchenyi u. 1.

Regény-csarnok.

A nyomoruság iskolája.

I.

A Csongor Tihámér kávéháza.

Még csak négy felé járt az óra, de már oly sötét lett a kávéházban, hogy meg kellett gyújtani a gázlámpákat. Kivülről neki dőlt az ablakoknak a köd, belülről a füst s a nagy üvegtáblák egészen behomályosodtak, úgy hogy se ki nem lehetett látni, se be. Az a szegényes öreg ur, aki ott az ajtó mellett ült, hiába törülgette szennyes zsebkendőjével minduntalan az ablakot.

Sűrű, nehéz, fullasztó gözben ültek bent az emberek s a gázcsillárok sárgás fénye mintegy fátyolon át szűrődöttnek látszott, ha távolról nézte valaki. Esőzáttatta nedves ruhák, sáros csizmák és olcsó szivarok büszével volt tele az egész levegő, ha ugyan levegőnek lehetett még nevezni azt a füledt, párologó ködfélét, mely a füstös arany-cifrázatu falak közt gomolygott s percre percre sűrűbbé vált, mintha mind az a füst és gőz, mely e ködös, esős novemberi délután Budapest összes kávéházaiban gyártott, láthatatlan utakon, ide szivárgott volna, hogy kiütze azt a lármás népet onnan az ajtótl jobbra, a nagy kerek asztal mellől. De biz azt hiába próbálgatja és jöhetne

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” szappana.

még egyszer annyi füst, még egyszer annyi gőz, még egyszer annyi bűz, azok még sem mozdulnának, mert hiszen éppen a füst, a gőz, a bűz sajátképi éltető elemük. A fakó arcok itt kissé fölélénkülnek, a szemek morgorva pillantása enyhül, az elkeseredetten összeszorított ajkak megnyílnak, néha egy-egy tréfa, egy-egy kacagás is körülfut az asztal körül. Valamelyikök szárnyra bocsát egy élcet, természetesen valami „zseniális élcet”, mert azok ott az ajtótól jobbra a kerek asztal körül mind csupa zseniális emberek.

Olyan emberek, kiknek feje tele van képtelen álmódosításokkal, vakmerő, végrehajthatatlan tervekkel, zürzavaros gondolatokkal; olyan emberek, kik az egész világot úgy látják, mint itt a dohányfüstben, bizonyos fátyonon át; lusta, mukakerülő nép, kik nem akarnak a köznapi lelkek rendes országútján járni s folyvást illúziók közt bukdácsolnak.

Elzüllött, tönkre jutott lények, kiknek az életben semmi sem sikerül. Napról-napra ott ülnek a kávéházban és szidják a sorsot, mely oly igazságtalan, az embereket, kik oly buták, az egész társadalmat, mely rothadt és elavult. A vaskalaposok, a szükeszűek, a bambák elfoglaltak előlük minden polcot, csupa együgyűséget láthatni mindenfelé, üres szalmát csépelnek az országgyűlésen, higveleji kotyvalék az egész irodalom...

De ha egyszer megfordulna a világ s a kik most lent vannak, azok kerekednének fölül, akkor kellene majd megnézni, hogy elárasztaná a világot a sok lángész. Boldog isten! mennyi szikrázó gondolat pattanna ki akkor, melyet ott éreznek most homályosan koponyájuk alatt, de oly homályosan, hogy sehogy sem bírják megtalálni.

— Ha megfordulna a világ! — sóhaj: magában az öreg ott az ajtó mellett s mialatt véres erekkel átitott könnyező szemei ki-ki tekintenek az ablakon, fülei folyvást a kerek asztal felé figyelnek, hol az elkeseredett zseniális legények ujjá gyurják ezt a hitvány világot s mindenkinek kiosztják belőle a maga lepenyét.

Az a sovány, vörhenyes, hórihorgas fickó, kinek szürke kabátja igen megviseltnek látszik már s ingeleje tele van fekete-kávé foltokkal, biztosítást nyer a halhatatlanságra. Költeményeit, melyek ma senkinek sem kellene, dicsőíteni fogja a jövő nemzedék és igazságot szolgáltat neki, mint igazságot szolgáltatott a Bánkban költőjének, ámbar a Bánkban költője sajátképe terdégig sem ér ennek a hórihorgas fickónak, mint azt az egész kerek asztal társasága elismeri.

Mellette az a kis fekete emberke azzal az epés, sárga arcával okvetlen megkapja az egytemi tanszéket, ami nagyon kívánatos volna rá nézve, mert ménkü állapot a Ferencváros legvégéről mindennap begyalogolni a Széchényi sétatérig, onnan megint föl a várba, havonkénti tizenkét forintért s hozzá még folyvást hallgatni az együgyű szülők dörmögését, kik meg nem foghatják, hogy annyi tenger pénzért — tizenkét forintért! — nem tanulnak többet a gyermekeik.

A kis fekete emberke szomszédja a kerek asztalnál egy hájas, tenyerestalpas, nagyon tekintélyes férfi. Állására nézve ugyan csak kardalnok a nemzeti színháznál, de ha csak egy szikrányi becsület van az igazgatóságban, hát nemsokára ünnepelet művész, ha ugyan addig ki nem pörköli azt az egész irigy hadat onnan a kerepesi utról, amit már öt év óta folyvást emleget s egyszer igazán meg is teszi.

— Jól teszi, — biztatja a kerek asztal egy másik hőse, egy pörnélküli ügyvéd, ki szintugy szándékozik elbánni a királyi kuriával s valamennyi törvényszékkel.

Sőt még amugyabb. Megérdemelnék, hogy egyenként nyársra huzza őket az ember, mire aztán legalább hely is lürlne érdemesebb férfiak számára.

Mindenki tudja a kerek asztalnál, hogy ez érdemesebb férfiak közé tartozik a szóló is és mindenki helyeslőleg bólint fejével.

(Folyt. köv.)

Nyitőr

Kitűnően megvéd a

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
SÁVANYÚVIZ

Az egészséges és ízletes ital, amely minden betegség ellen védi a szervezetet.

GUBER FORRÁS
A LEGKÖNYNYEBBEN EMESZTHETŐ

ARZÉNES VIZ
VÉRSEGENYSÉG SÁPKÓR
IDEGGYENGESÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

RAPHATÓ. GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁR ÉS ÁSVÁNYVIZKÉREKEDÉSEKBE

Eladó szőlővesszők.

Gyökerező Európai immunitású bokrok talajra alkalmas vessző a következő fajokból eladó: Erdői, Ezerjé, Mézeshegy, Olaszrizling, Sárhegy, Szerémszőlő, Őshas, Kádárka, Nagybungudi, Kövidinka, Oportó, Szilankamenka, Furmint és még mintegy száz csemegéjéből 1 ezrenként 12-15 forint.

A vesszők erősek és duggyökertek, így pátásra is teljesen megfelelnek. Kimerítő árjegyzék minden fajú vesszők és oltványokról ingyen és bérmentve.

Czím: Szűcs Sándor fia, szőlőtelepe Bihardiószeg.

Gyümölcs fák

Legjobb ültetési ideje most ősszel van. — Egy évet nyer vele a ki gyümölcsfát ősszel ülteti.

Kiváló szép és erőteljes koronával bíró nemes gyümölcsfákat ajánlok azonnali ültetésre, mint:

Almafák	Bingló zöld
Őrtefák	Besztercel szilva
Kajszinbarack	Cs meze szilvák
Őszi barack	Cseresznyék
Diófák	Meggy
Eperfák	Birsek

Extra minőség válogatott magas dereku fák: 1 drb 120 kor. 25 darab vételnél 110 kor. 50 darab vételnél 1 kor. darabja. — Diófák erősség szerint. — Második és harmadik minőség 80. illetve 70 fillér.

KONTSEK GÉZA magkereskedése

és kereskedelmi kertészete
Debreczen, Kossuth-n.

Margitfürdő intézet Debreczenben.

Szives tudomásul!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a fürdő intézet

Gőz-, Kád- és Iszap-fürdő

osztályai a mai naptól kezdődőleg — jövő évi márczius hó 1-5 napjáig — tehát a téli hónapok alatt — minden nap pont reggel 7 órakor nyílnak meg.

Tisztelettel felkérem azon igen tisztelt fürdő vendégeket, a kik esetleg reggel 7 óra előtt érkeznének, hogy a megnyitási órát a váróteremben bevárni sziveskedjenek, mivel 7 óra előtt a fürdő használata senkinek sem engedhető meg.

Debreczen, 1910. nov. 6-án.

Kiváló tisztelettel

a tulajdonos.

Karácsony első és másodnapján, valamint Újév első napján a fürdő kivételesen már reggel 6 órakor nyitva lesz.

MODERN NŐI DIVAT salonomban

a legkényesebb ízlésnek is megfelelő kosztümöket, alkalmi-gyászruhákat

és pongyolákat

a legrövidebb idő alatt készítik.

A n. é. hölgyközönség b. megrendelését kérve tisztelettel

Csengeri Julia,

Gróf Degenfeld-tér 4.

St. Louis 1904. világiállításán „GRAND PRIX”

Tisztits csak

Globus
Fémfisztyfó kivonattal
legjobb Fémfisztyfó a világon

Jobban tisztít minden más fémfisztyfóval.

Padló lakk!

legelőször beszerzési forrása

a Festék királynál

Hatvan-utca 8. sz. — Telefon 205. szám.

HIRIPI JÓZSEF

mérlegkészítő és lakatosmester
DEBRECZEN, Teleki-u. 92. sz.

Debreczenben, a Varga- és Teleki-utca sarkán (Teleki-u. 92.) méjndem szemben a mértékhitelítő hivattal mérlegjavító és lakatos műhelyt rendeztem be.

Elvállalom ugy helyben, mint vidéken tizedes, százasos, sertés, marha és hídmérlegok, valamint mindennemű súlyok javítását.

A lakatos szakmába vágó minden munkát szakaszterien, gyorsan és pontosan a legelőször árak mellett készítek. Szives pártfogást kér teljes tisztelettel!

HIRIPI JÓZSEF

mérlegkészítő és lakatosmester.

Hitelesítés eszközöketik.

Hitelesítés eszközöketik.

Fest, mos, tisztít, szőnyeget géppel porol, ágytollat fertőtleníttve tisztít

Hrabéczy-gyár

Széchenyi-u. 42. szám.
Fiókhúzetek: Hatvan-u. 11. és Csapó-u. 28. alatt.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

20 éves szőke bécsi nő, 50.000 kor. hozomány, később nagy örökséggel, nagyiparos egyetlen leánya, fess és szép, **szérelmi házasságot** óhajt. Csak komoly ajánlkozók, ha vagyonatlanok is, írjanak L. Schlesinger, Berlin 18.

Juuzi várak hétfőn este. Okvetlen gyere. Csókol Náni.

Betöltendő.

Egy 13-14 éves fiú küldőnek felvételei kiadóhivatalunkban.

Igyekvő, szorgalmas úgynök, a ki az ered. amerikai szabadalmazott pultfiók pénztárak részletfizetési erélyes eladásával foglalkozni akar és ezáltal nagy keresetre szert tenni akar írjon azonnal a következő címre: **Karl Deutsch, Prag. II.** Betét a minta pénztárra 15 kor.

Óvadékképes szikvizgyári elárusító felvételek. Honvéd utca 16.

Pénztárkezelésben jártas urnő vagy leány alkalmazást nyerhet Kontsek Géza fűszerüzletében Kossuth-u.

Adás-vétel.

Steler. tábla téli alma! Küldök kitűnő csomagolásban nemes téli tábla almát, másánczki, goldranet, párisi ammonds vegyesen 100 kg. netto K. 22-24. Nemes süttő gesztenyét 20. — Papír diót 58. — ab innen utánvétellel. **Oskar Moses** Obst Versandthaus, Pettau, Steiermarkt.

Levélbélyegek 18.000 különböző, valódiságáért jóállás. Pompás választékban küld kívánatra gyűjtőknek 50-70% rabattal olcsóbban mint bármely katalogusban. **A. Weisz** Wien, I. Adlbergasse 8.

Ház, ujonnan épült az állomásnál, olcsón eladó Csapó-u. 11. alatt.

Budapesti Férfi szabó készít divatos szabásu öltönyöket 40-50 koronáig. DEBRECZEN, Sas-utca 4 szám.

Harmathy antipuariumban 60000 külföldi bélyegből dus választék fél áron. Bélyegalbumok. Seuf katalogus.

Ha olcsón akar ruházkodni úgy vásároljon **Schwarz Salamon özégnő** Simonffy-utca 2. Váray mellett. Nagy választék mindenféle ruhakelmékben, karochetekben, kész ruhák, pongyolák, női kabátok szőreme boskban rendkívül olcsó árak. Czimre tessék ügyelni.

Nagyelepen a Kadarcsnál 9 nyilas fekete szántóföld gazdasági épületekkel eladó. Ingyen felvilágosítást ad Dezső László irodája Busi-utca 7.

Csemege szőlőt szállít bármily mennyiségben 5 kilós kosarakban Darvas Miksa szőlő kivitele. Telefon 294.

Makulatur papír kapható kiadóhivatalunkban Piacz-u. 49. az emeleten.

Egy egész új varrógép elköltözés miatt olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Cseplő garnitúrákat veszek és eladok. Ehrenreich Sámuel Széchenyi-utca 44.

Harmathy antiquariumban Fűvészkert-u. 14. Disművek, regények, zeneművek féláron kaphatók.

Őt is érdekli! Megérkeztek divat-, férfi- és nőiféltők és télikabátok, legolcsóbban kaphatók heti vagy havi részletfizetésre, Kohn Hermann utóda **Zempliner** Arthur, Hatvan-u. 17. részlet nagyáruházában.

Tulhalmozott raktár miatt saját gyártmányu

Férfi, Női és Gyermekek cipőjelmét melyen leszállított árban árusítom el **Fischer Menyhért** Piacz-utca 3.

Lexicon Franklin és Révay Lexicon előjegyezhető Harmathy antiquariumban Fűvészkert-u. 14.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Timmer Sándor

kaptala és sámta készítő
DEBRECZEN, Morgó-utca 7. sz.

Tetőcserép, mész, cement kapható Fű és Társa mészkereskedésében, Homokkert-utca 121 Hatvan-utca 9.

Az új részletáruházban a mai naptól fogva nagyon olcsón beszerezheti minden hitelképes család heti 2 kor. havi 4 kor. részletfizetése mellett ruházati szükségletét, nagy választék női és férfi kabátok, öltönyök, vászon kanavász, szőnyeg függöny paplan, ruhaszövetek. Meghívásra házhöz megüink rendelést felvenni. Adler és Schwarc Simonffy-utca 6. sz. tejpiaccal szemben.

Lakás.

Egy csinosan butorozott szoba két ur részére külön bejáratú előszobából, november 15-től kiadó Miklós-utca 11. sz.

Két szoba mellékhelyiségekkel minden órán kiadó. Egymalom-u. 5.

Külömféle.

Műlogak és fogsorokat készít Magyar fogmüterme Szent-Anna-u. 5.

Piaczi boltok a Sümeghy házakban májusra kiadók. Csapó-u. 11. az udvarban.

28 krajcárért fejfel férfi vagy női harisnyát **Bonyás Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Több üzlethelyiség kis és nagy, raktárral is irodának, banknak is alkalmas, kiadó. Uj palotában. Hunyady-u. 17.

Műhelynek kitűnő helyiség kiadó. Ugyanott istálló is kiadó. Czim Arany János-u. 37.

Jó lehnemű varróné urinők pártfogását kéri. Széchenyi-utca 36.

Posti-utca 47. számú házban üzlethelyiség italméressel, két-három szobás lakással, öt lóra való istállóval azonnal bérbe kiadó esetleg eladó.

Ferencz Jézsef-ut 58. számú négy holdas kert kiadó. Értekezhetni lehet Lőfkovits ékszerésznél.

Welsz Ferencz épület és mű-butor készítő és asztalos József-kir.-h-u. 80. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Szép csak az lehet, ki Mauthner Lillom-crémjét használja. — Vételnél Mauthner névre ügyeljék. Kapható „Arany-Agyal” gyógyszerár Debreczen, Piacz és Szent-Anna-utca sarok.

Piacz utca 75. sz.
Bauer Károly

óra és ékezer üzlete az (Iparbankkal szemben.)

Kitűnő órák

legújabb divatu ékszerek legújanyosabb árban, valamint javítások legjobb szakértelemmel órák műhelyemben Piacz-utca 75. sz.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületek, deszka és cserépkereskedése, **Wesselényi-tér 6. szám** alatt (Bertagözmalom mellett.) **Kolarit elszigetelő lemez** kizárólagos egyed ürsütása. —

Kartellen kívül, tehát olcsó árak. Mindenkinet saját érdeke, — hogy szükségletét nálam szerezzé be. —

Brüssel 1910.

Grand Prix

Dr. Dralle

Malattine

Hiszórangú Szépség szor.

Zsirtalan!

Malattine-Bőröröm

Glycerin és méz-zselé. Nagy-szerű hatású durva és felpattogzott bőreket. Azonnal hatással van és a bőrt bársonyp hává teszi. — Nékrülőzhetően hegyi és tengeri utaknál. Ibolya-tubusokban — 75 és 1,25.

Malattine-szeppan

Glycerin és méz. A legenyhebb toilette-szeppan.

Malattine-puder

Glycerin és méz. Utólérhetően a napi használatra. :: Láthatatlan.

Malattine-borbély szappan

Glycerin és méz. Különösen alkalmas önbereiválkozás-hoz.

Gyár Ausztria-Magyarország részére: **Bodenbach a. E. (Georg Dralle.)**

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

A honvéd
gyalogosági laktanya
közvetlen közelében,
a Péterfia-utca szájában
végtelen olcsóért
eladó

családi körülmények miatt.

A Honvéd-utca
14számu ház!

Katona tiszt urak

ez lenne alkalmas vétel, szép nagy telek,
nagy új ház és istálló is van az udvarban!
20 ezer forintért meg lehet kapni!

Tengeri csutka

Hatvan-utca végén a **Stark Márton-**
féle faraktárban hántot tengeri csutka
métermázsánként 1 koronáért
kapható.

„Gyöngyvirág Crème“

AZ arokrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s
bőrbajok ellen kiváló jó szer Si-
mává, lehérré és árdóvé teszi az
arobórt! Sem higanyt, sem ólmot
nem tartalmaz. A nappalra való
kréme nem zsiroz, míg az éjjelre
való zsiroz. Egy tégely ára 1 korona.
Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszer-tárában,
DEBRECZEN.

Aki megbízható
jó és olcsó cipőket és csizmákat
akar vásárolni

az egész bizalommal menjen csak Csapó-utca 19. szám
alatti

czipő és csizma üzletbe

a renedével zemb, ott kizárólag saját készítményű
cipőket és csizmákat vásárolhat jutányos áráért.
Mindenkinek saját érdeke ezen fent nevezett üzletet
mielőbb felkeresni, melyért előre is köszönetemet nyil-
vánítom.

Tisztelettel **Mező Gábor** cz. v.

Baromfi vész ellen

a legjobb hatású szer a

Balázs-féle Alatus labdacok.

Kapható 1, 2, 4 koronás dobozokban az
egyedüli készítőnél, **Balázs Ödön** utóda

Harsányi Lajos

„Reménységhez“ címzett gyógyszer-
tárában **Debreczen, Csapó-utca 18. sz.**

Orth. koser

baromfi üzlet

mely 10 év óta fennáll, egyike a leg-
forgalmasabb és legnagyobb, mely
biztos existenciát nyújt, 8—900 állandó
vevővel, teljes berendezéssel, azonnal
esetleg későbbre is **átadó**, családi ok
miatt. A tőkebefektetés 2—3000 frt.
Szaktudás betanítatik rövid idő alatt.

Bővebbet **Bárdos Gyula** Budapest,
VI. Jósika-u. 15. III. 8.

A titok, fiatalnak és szépnek lenni,

mondja **Dirkons Anna**, a szellemes művésznő, meg
van oldva az „OJA“ amerikai csudaszappan használata
által. „OJA“ épséggel meglepő hatású szépítő-szer
határozottan biztos hatással. „OJA“ az arczsínnek
virító színeket ad, puha és sima, a mely mindenkit
elragadtat. Az arczsín minden tisztátalanságát mint
wimmerli, szeplő, veresség, mitesser, ráncz „OJA“
által eltűnnek. „OJA“ a duzzadt kezeket elegánsá,
enyhévé, tisztává és finommá teszi. Győződjön meg,
hogy „OJA“ mily nagyszerű hatással van. 1 egész
doboz K. 2.— 1 kis doboz K. 1.—

Sok feltűnt csekély értékű utánzat vásárlá-
sától behatóan figyelmeztetük!

Erster amerikanischer
Parfümerie-Palast „OJA“

WIEN, I. Petersplatz 11.

Debreczenben a **Központi drogériában**
kapható.

Butor részletfizetésre

a legegyszerűbbtől a legmodernebbig ked-
vező fizetési feltételek mellett, jutányos
árban kapható

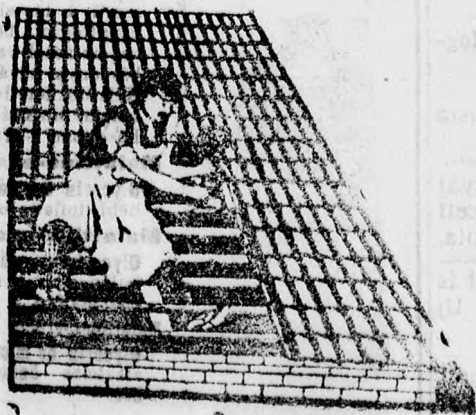
Grünfeld Mór

püspökladányi butorkereskedőnél,
aki levélbeni tudakozódásra minden fel-
világosítást is készséggel megad.

Soha többé!

nem változtam szappanom, mióta **Bergmann**
Steckenpferd-lilientejszappánát (Márka botlók)
Be gmann és Tsától Tetschen a. E. használom.
mert ezen szappan egyedül a leghatásosabb
minden orvosi szappanok között, mely a szep-
lőt eltávolítja, valamint a szép, puha és cárt
bőr ápolására való. Darabja 80 fillér. Kapható
minden gyógyszer-árban, drogeriában, parfüm-
kereskedésben stb.

Az építettő és építő közönség figyelmébe.

Már sokan tudják hogy ajánlatos az építkezésnél a Karczagi Agyag ipar
termékeivel is költségvetést csináltatni, mivel a karczagi gépeserép könnyűségé-
nél fogva olcsóbb tetőszerkezetet igényel, ugyanis míg a kézi cserép csak 15—16
cm. széles és sulya drb.-ként 1.30—1.40 kg. addig a gépeserép 17 1/2 cm.
széles és sulya drb.-ként 1.30—1.35 kg. tehát 10—12 %-al könnyebb, kézi cse-
rőpből szükséges 43—45 drb. sulya 55—63 kg. addig □ méterenként, gép cserőpből
szükséges 86 drb. sulya 46 kg. Eső után az arány még rnszebb, mivel a kézi cserép
20—25 % vizet vesz fel tehát eső után négyzet méterenként 70—80 kg. sulyu lesz
addig a gépeserép csak 8—9 % vesz fel és így négyzet méterenként 50—51 kg. lesz.
A nyers falazati téglával mivel azokat 1/4, 1/2, 3/4 és 1. nagyságba is készíti fenti gyár,
szép íulat kapunk, melynek fentartására sem kell gondolni. A vevő közönség kényel-
mére a helybeli fakeskedésekben raktárt létesítettünk, de megrendelhetők gyár-
mányaink gyárvezetőségünkönél is vagy alábbított tulajdonosnál.

LÓWI ARMIN

Karczagi agyagipar tulajdonosnál, Szécheny utoza 23.

Vigyázz kékre festett kirakat! Vigyázz kékre festett kirakat!

Üzlet átadás.

Tisztelettel értesítem Debreczen város és vidéke közönségét, hogy Kossuth- és Battyányi-u. sarkán fennálló **Kékre festett kirakat** cím alatti fiók üzletemet, fiam ifj. Molnár Lukácsnak, ki sok éveken át munkatársam volt, nekie rövid idő múlva átadom, ennél fogva ezen fiók üzletemben lévő összes áruimat, mérsékelt árban ajánlom tisztelt vevőimnek.

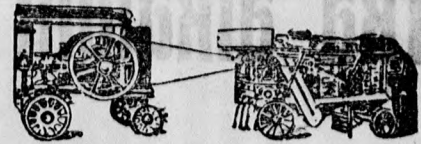
Molnár V. J és Társa
cégtulajdonos **Molnár Lukács.**

Szőnyegek, Fügönyök, Terítők Haas Fülöp és Fiai

gyárosoknál
Debreczen, Piac-u. 59.

500 koronát

Útazók annak, ki a **Bartilla foglívénék** használatát mellett ávegye 80 fill., valaha ismét foglívást kap, vagy szája büzlök. **Bartilla Winkler Ede**, Wien, 19/L, Sommergasse 1. — Kapható minden gyógyszerárban és drogonériában — Csakis **Bartilla foglív** kérendő Hamisítások bejelentése jól jutalmazatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök áveget 5 kor. 80 fillérért Kapható Debreczen: **Mihalovits Jenő gyógyszer** társ a „Kigyó”-ház.

A legújabb rendszerű motorcséplőkészletek, továbbá a legjobb benzín-nyerszáj és szivógázmotorok, valamint teljes malombarendezések legolcsóbban

TREBITSCH GYULA motor telepén

Budapest, VI., Eötvös-utca 42. kaphatók.
Teljes jótállás! Könnyű részletfizetés!
Árjegyzék ingyen!

Ezen jó hírű cég motorai könnyű kezelésük és nagy erőfejlesztésük folytán az egész országban nagy elterjedésnek és közkeveltségnek örvendenek.

Gyönyörű

ajándékot!

küldünk Önnek postafordultával ingyen és bérmentve, ha árujegyzékünk szétküldése czéljából nekünk

100 darab

csak vidékiek magán és állambizalmnokok, tanítók, főpapok, orvosok, egészségügyi hivatalnokok, gyárosok és gyári hivatalnokok, jobban szituált magánzók, kereskedők, iparosok stb. címelt lakóhelyéről és annak környékéről, tisztán és olvaszhatóan egy-ly papírra leírva bebitül.

Vertrieb pa'ent'erten Neuheiten

LEOPOLD WEISS, WIEN.

11/2, Lichtensuergasse 4.

Debreczeni címeket nem használhatunk, ahelyett küldhet különböző kisebb vagy legkisebb községbeli címeket.

Égetés-festészeti

cikkok, platinarudak, festékek, rajzok stb.

Faneműek

égetéshez és falfestéshez

Wien, L. Rler & Schöll, Tegetthofstrasse 9.

Árlapmegrendelésnél kérjük a kívánt szakmái tudatát.

Lombfűrész szerelmek és használati fa- és bormeteszeti képfaragás stb.

Báronyégítés, cizma és rézveret munka.

Köszén és tűzifa árjegyzék.

100 kg. száraz vágott fa K 2 40

500 " " " " " 11.—

100 " szalon porosz köszén " 4.40

100 " darabos koks " 4 20

házhöz szállítva.

Gabányi Sándor Csapó-u. 28. sz.

Telefon 449.

Megnyilt!

Megnyilt!

Uj Női Confectió üzlet Uj

→ Csapó- és Rákóczi utca sarkán. ←

Saját érdeke mindenkinek őszi és téli

Női-, Leányka- és Gyermek Felöltőket

Szatmári János

női szabó üzletéből szerezze be.

Bevásárlásnál sok pénzt takarít meg.

A Bóni gyártelep

és mezőgazdasági r.-t. NYIRBÁTOR,

ajánlja legjobb minőségű

mosó-szappanát

és pedig: Bóni színszappant, Szegedi házi szappant, Csont szappant, Debreczeni fajta szappant továbbá kis üstön főzött 5 éves legjobb minőségű borpárlatot.

Berson

gummisarkok még is a legjobbak!

Mindenütt kaphatók.

Mindenki elismeri!

hogy a legjobb

Sérvkötők

haskötők, hálegyenesítők, gummi-górcsőr-harisnyák

Schön Sándor

keztü-, kötszer- és orvosi műszertárban kaphatók

Debreczen, Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

